

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרו שהו'ף לפניו ק'עו'מי
עו'לים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת האזינו תשפ"ב

היכל הקודש קרית ברסלב ליבערטי
Heichal Hakodesh Kiryas Breslev
181 Huschke Road
Liberty NY 12747

היכל הקודש בארא פארק
Heichal Hakodesh
Boro Park
1011 41 Street
Brooklyn NY 11219
1-718-384-1652

היכל הקודש וויליאמסבורג
Heichal Hakodesh
Williamsburg
27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
1-718-384-1652

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh
Kiryas Joel
8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
1-845-243-0563

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh
Kiryas Joel
8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
1-845-467-5299

היכל הקודש מאנסי
Heichal Hakodesh
Monsey
32 Dolson Road
Monsey NY 10952
1-347-733-7551

**היכל הקודש ברסלב
בלומינג גראוו**
Heichal Hakodesh
Blooming Grove
24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
1-845-238-0804

נדפס ע"י קרן הדפסה היכל הקודש
181 Huschke Rd. Hurleyville, NY 12747
718-387-2691

www.BreslevCenter.com

צו הערן די הערליכע שיעורים
פונעם ראש ישיבה שליט"א רופט:

**חיוזק פאר די
אידישע שטוב
212-444-9169**

**קול
ברסלב
212-444-9191**

ביצה. פרק ראשון – ביצה דף יג עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזליץ)"
רלו תוספות

הא רבי האי רבי יוסי ביהודה – לעולם מלולק מלילות לדברי הכל, ודקשיא לן אם
כן מצעו תרומה שוכאי בירמתה – אק, והאי מצעו אליבא דרבי דאמר יש תרומה
במלילות. ומתניתין דקתני לא מצעו – רבי יוסי ברבי יהודה היא, דאמר: אין תרומה
במלילות. אוכל מן עירא – כל זמן שאכל ושרן ומרחן בכרי – לא נגמרה מלאכתו
לתרומה. למוללן במלילות – הבנין שבאלן
מעט מעט, על ידי מלילות. רבי מחייב –
בירומה, שלא יאכל מן עירא עד שפרש
לפי שבבבלין לדתן גמר מלאכתו, שאין
סופן להאכל מן עירא, ורבי יוסי
ברבי יהודה פוטר – דעגרי כתיב, והיינו מרות
דאין דתן אלא קבוצ בכרי, ופרכינן: לרבא דאמר
מוללן לרבי יוסי ברבי יהודה גמי, אי שרת
למוללן ביום טוב, משכחת לה על כרחך עירא, ורבי
בירמתה במלילות, שהבנין לעשות עירא
בדישה ומרות, ונמלך עליהן מוללן להציען
כולן למלילות – דעל כרחך מודה רבי יוסי
דטביל ביום שנמלך עליהן, דכין דהבנין לשם
גורן גמור – דרדה לוח חרות תרומת ומעשרות,
וכשנמלך למוללן – נעשית הבנסתו גורן,
המוללן ביום טוב על כרחך קדים תרומתו, אלא
מאי תרומה רוב תרומה גרסינן, ולא גרס אלא
מאי אית לן כתיב, אלא לא תרומה האי רבי לא
רבי יוסי, דכין לרבי יוסי כרומקא, ומאי
תרומה דתנן מתניתין "אני זכאי בירמתה" –
ברוב תרומת קאמר, שישען על ידי דישה
ומרות, והן מערב יום טוב. מחלוקת בשבלין –
בזבחה והיא פטר רבי יוסי, דרובן לדישה, ואין
גרין אלא במרות. אבל קמניתי – יש בני אדם
דזבחה שאין דבסין אותו יחד אלא כד קדרתן,
לפיכך בבנסת תובלין ודן גרין, הלחן – טע
קניתי הוא, ומעט נותנין קדרה ליתן מע
בוש – והו דרך דרשתן, ומחשב – מאומד, ואין
מפריש על תעין – אין ערוך להפריש על מקשים.
ואף על פי שטעם עצה ופרי שוח – לא תחבר
הבנים במעשרות, מוקתני דבילין של טבל,
אלמא אסוריהו טבלי, לשמענין שאר מיני
קמניתי – דטבלו טבלי, ואף על פי שדברא
שעין מוקן רבי ומרות, וכל שכן הלחן, שהיה
נותן מעט מעט בקדרה למתק, ונותנו בניצו.
אלא הלחן אצטריבא ליה – גרסינן, ולעולם רבי
היא, והוא הדין לשבלין, ולא תסיעיה מהבא
איכא דאמר אמר אביי מחלוקת בשבלין –
בזבחה מחייב רבי, לפי שדברא כנסין אותו
למוללן לקלית שדן גרין, אבל בקמניתי –
סתם הבנסתם למרות, ואסוריהו לא טבלא

הא רבי יוסי – פירש רשי"י ומה מצעו דוכאי בירמתה – היינו אליבא דרבי, דאמר יש
תרומה במלילות, דסבר דהבנסת דמלילות דיינו גרין, וגמר מלאכה, אבל מתניתין
דקתני לא מצעו – היינו רבי יוסי ברבי יהודה, דאמר אין תרומה במלילות, דאדגן קפיד
דרמאנא, ואין זה אלא קבוצ בעלמא, ובסמך רש"י ורבי יוסי ברבי יהודה נמי משכחת
וכו' משמען לפדושה, ולרבי יוסי אפילו אבילת
קבע יכול לאכול בלא מעשר, דאם היה מחייב
באבילת קבע – משכחת לה לרבי יוסי ברבי
יהודה דוכאי בירמתה באבילת קבע, ותימה
דהלשון לא משמען כן, דהא קאי על אבילת עירא
הבניס שבלין לעשות מוקן עירא – אוכל מוקן
עירא ופטר, ועל מסיק למוללן במלילות רבי
מחייב מערא, ורבי יוסי ברבי יהודה פטר
מערא, ודער קשה לרבי נמי, דכין מצעו (הוא)
שוכאי בירמתה ביום טוב, והואל דאת ליה
דהבנסת למלילות ודו גרין גמור מלאכתו – אם
כן תחזיבו מאתמול מעיניו וכו', ואם כן אין יכול
לדפריש ביום טוב לכן ראה לי דהא דקאמר
דכין זכאי בירמתה – אתיא אליבא דרבי יוסי
ברבי יהודה פטר, דכין דסבר דהבנסת לאו ודו
גרין, ואם כן כי מללן ביום טוב – ואם בו לא זבוב
השחא, ואם כן זכאי בירמתה, והא דאמר דאש
זכאי בירמתה – אתיא אליבא דרבי, דסבירא ליה
דהבנסתן דו היה גרין, והיה לודם לתרומה מאתמול,
ואם כן אינו זכאי בירמתה, ובסמך גרסינן ולרבי
משכחת לה וכו', איכא דאמר מחלוקת
בשבליס אבל בקמניתי דברי הכל לא טבל –
הקשה דבר רבנן שמשון קובץ: דבל התלמוד
לא מצעו איכא דאמר כהאי גוונא, שהוא להפך
מן הראשון, דדאי מצעו בשאר מקומות לישאנא
קנא דרבי הכל, ואיכא דאמר בהא נמי פליגי. ואם
איכא דאמר בהא פליגי והוא דלישאנא קנא
דברי הכל, אבל כהאי גוונא – לא, דכל הפחות
כחול עליה למימר דבקמניתי מחלוקת, אבל בשבלין
כחול עליה מודה, ותירץ דרבי קאמר לישאנא
קנא: מחלוקת בשבלין, היכא שפירש בדריא
שהבנין לשבלין, אבל בקמניתי דפריגי בקמניתי
דברי הכל בטלא, והוא הדין דרבי קאמר בקמניתי
סתם ובשבלין סתם, ולאויכא דאמר רבי קאמר
מחלוקת בשבלין סתם שלא פירש למוללן, אבל
בקמניתי סתמא – כולי עלמא מודו דלא טבלו,
והוא הדין בקמניתי שהבנין למוללן פליגי, וכן
בשבלין פליגי, והשחא נזחא, ולא הוי להפך
לגמרי, דהא דקאמר לישאנא קנא דפליגי – מסיק
הכא בדריבא דאמר רבי הכל לאו בטלא, ואם
תאמר: הדין לא מיירי בכל בפלוגתה רק כפולא
שהבנין לשבליס: יש לומר: דמה דקתני סיפא למוללן במלילות – משום דמתמא כנא
למוללן במלילות, וכל שלא פיריבו דהוה לעשות מוקן עירא – ודו נמי אמרין במלילות
בשבליס, אבל תימה לראי פירושא: נדקשה בשעתו מאי לאו טבלי וכו', ואם פירין לשע
ליה דמיירי ברופרשא, והכא מיירי בסתמו ויש לומר: דרמשעו דמיירי בכל עין, אפילו
בסתמא, ועוד: דבעי אליבא דכולו תנא.

כשמ
אלא

כשם שתרומה גדולה דרכה וכו' - ואם תאמר: מה עריך למלף תרומה מעשר מתרומה גדולה ודעתה במחשבה? תיפוק לה דבריהא כתיב בה 'ונחשב', וקאי אתרומת מעשר וכו' ופירש הקונטרס: ולא דקא נקט מחשבה, אלא דאמר וקא נקט. ועיש לומר: אי לאו דילפינן תרומת מעשר מתרומה גדולה - לא הייתי אומר דתרומת מעשר נטלה במחשבה. דאי שמוס קרא 'דנחשב' דכתוב גבי

מעשר - מוקמינן לה כתרומה גדולה. דהכי קאמר בירושלמי כל התורה לנדה ומלמדה, ורץ תרומת מעשר תמלמה ואינה לנדה. דהא 'נמנה דכתיב מעשר מעשר, ומינה נפקא מוקף. ודרשינן ממנו - מן הסמון לו, ומוקימין לה בתרומה גדולה דביעין מוקף. אבל בתרומת מעשר - מדאורייתא לא בעינן מוקף. אלמא: גבי מעשר וכתוב במעשר - מוקמינן ליה בתרומה גדולה, דהכי נמי ונחשב, ונמצא בדפוסית.

ומה ראתה האי אדון האי לא אדון - ותימה: דהכי אסיק ארערתה דמקשה לומר אפכא, דבשכלין היא חייב, ובהקדימן כברי היא פטור? אם הוא חייב בשבליים - לך שכל כברי, שכל מה שאחרי כן הוא חייב ואומר דרב רבינו יצחק דהכי קאמר: מה ראתה לחייב מכל צדדין הקדימן כברי ופטור בשבלין, אימא דבין חיוב ובין פטור בתקדימו כברי - פטור קודם ראיית פני הבית, וחייב לאחר ראיית פני הבית. ומשני: היא אדון, פירוש: בתקדימו כברי, ואם כן דין הוא שיהא חייב מכל דע.

ואם קלף נתון לתוך ידו חייב - פירש רש"י ואם קלף נתון בשבלין, תימה: היכי מקלפא לרב דביתו כפי כסי? הכי האמר לעיל דהגולל מלילות מערב שבת וכו' ממשעת: את בשבת - אסור וכו' לומר: הדין מייירי תולשן מן השבליים, שהוא מפרק, ודו תולדה דרש שהוא אב מלאכה, ודכא מייירי בשכר תולש מערב שבת מן השבלין, אבל עד הן כליפתן החיצונה, ולכך שרי. ומה שפירש רש"י ובה אכל קלף נתון לתוך ידו חייב פטור שהוא קבץ - לא נודיא, דבסמון משמע שדעתם מפני שהוא גמר מלאכה, והוא קלף הרבה ביחד, דהיינו דגולל.

ביצה מלל - פירוש: ביום טוב, ובשבת אסור למלול. וכיצד מנפח - רעה לומר בשבת, ביום טוב שרי אף בקטן ובתמחו'. ביצה מנפח אקאמן בין קשרי אצבעותיו - תימה דלעיל אמר הגולל מלילות מערב שבת למחר מנפח מיד ליד, כו' אבל לא בקטן וכו' יש לומר: דלעיל הוי פירוש בין קשרי אצבעותיו, וקטן ותמחי דנקט - משום דם טוב נקט ליה.

הכא נמי: מלאכת מחשבת אסרה תורה. ביצה מוללת? אפי' משמיה דרב יוסף אמר: הך אחראי, ורב אריא משמיה דרב יוסף אמר: הך אחרמי. רבא אמר: פין דמשני - אפילו הך אפולוהי נמי, פיצד מנפח? אמר רב אדא בר אבהו אמר רב: מנפח מקשר

אלא מן הגורן ומן היקב - שנמנו כולה דכתיב 'דגן תרשו ויצרו' (מבבר יח). מחשב דא מיריה בעי - בשלמא אי ישראל מוקפת לה וכתרומה גדולה - וכתרומה גדולה מחשב, ודעתה באומה. שתרומה גדולה לא נתנה בה התורה שיעור, דכתיב 'ראשית דגרך' (דברים יח). ורבנן הוא דאמר שיעור עין עפה וביטנית ורעה. הלכך, באומד סני דאני נמי לא ידוב כשיעור - וכתרומה גדולה אחת פוטרת כל חברי. אבל גבי לוי 'מעשר מן המעשר' כתיב (מבבר יח), ועריך לנדה: אבא אלעזר בן גמלי רטינן. ונחשב לבם תרומתכם - בלויים כתיב. בשתי תרומות הכתוב דכתיב - 'כדגן מן הגורן' - זו תרומה גדולה, 'ותרומתכם באומד' - כדפירשתי. מה תרומה גדולה נטלה - כדפירשתי. דא כתיב בה שיעור. ובמחשבה - נתון עיניו בעד או בעד אבדו, וכו', דכתיב 'ונחשב', ואתריוויו קאי, והא דקא יליף לה מתרומה גדולה - משום אומד נקט לה. והואיל ויצא עליו שם מעשר - הרחמנא אמר 'ותרומתם ממנו מעשר מן המעשר' - משנקרא מעשר הדיקסן לתרומה. פטור מתיבתא נולדה - שיהא לו לכתוב לוי תרומה גדולה תולה, שריי קרייה 'ראשית', והוא אחריו מערב במה שמשירי. וזה שנטל מעשר תולה, ונמצא שלא תרומה תרומה גדולה ממעשרו, וישראל לא יתן לכתוב אלא אחד ממושיים מה ששיר - ונמצא כהן מפסדי, פטור הלוי מתרומה גדולה ששמעשהו זה, שנאמר 'ותרומתם ממנו תרומת ה', ופירש: ומה היא התרומה - 'מעשר מן המעשר', אפילו הקרימו - לתרומה כברי משנתמדה, נפטר לו, מהאי קרא. עליך אבד קרא - כדי שלא תאמר, כן, ככל (משנתיבם) קרימו את כל תרומת ה' - ובלויים כתיב, ולהכי כתיב 'כל', למימר דכל רב תרומה המוטלת בו יתן, וכו' ראת - דהאי 'כל' דמרבית שריית ליה אחרקומו כברי, ואידך אחרקומו בשבליים, אימא אימכא וחי' אויני - אחרקומו כברי - כבב נעשה דגן, ומשכא לכלל דגן עליו חובת כהן, דכתיב 'ראשית דגרך', הלכך, משתברא דהאי קרא דחובת דכתיב - אברי תשדיה. והתקף ששירים - לאוכלן קלופים ויזים. ואובל - ופטור ובשלא נתמרוו קאי, שמקלפן מתוך שכולת שלתן, חייב - במעשהו, דודיה ליה קבע, וכן לשבת - אחת אחת לא הוי מפרק תולדה דרש, ודכלאחד די הוא, אבל משקצגן בידו - והיא תולדת דרשה, דחייב. כפי כסי - מלא כוסות, ואובל - בלא מעשר. לתוך היקב - משולש בניה, שקורין פאניץ, והיי גינע של מעשה - כלומה הרבה מלאכות שאמרו שזן קובעת זוזן למעשה לאסרו באבילת ערא, ומתורתה בשבת, אויחו נגזן למעשה - לעיל מנה איירי בפירוש, וקאמר: אימתי נגזר מלאכתן ליקבע למעשה, ומשיקפוס - משניטל פקס שלתן, והוא כמין פרח ברבא, כמו שיש בתפוחים ונזול מנאלו כשמיכטיבו, ושלא פקפו משקיעו קרימה - כשהביא בלויים לביתו - אין ומתורה ערמה מלאכה, אלא מאי אית לך לטימי? אף על גב דלמעשה היא מלאכה, לשבת - מלאכת מחשבת שיהא מלאכת אוננות אסור תורה. שנמנהה פירשת שבת מלאכת המעשן ב'יקפולת', והתם מלאכת מחשבת כתיב. ביצה מולל - דארמון לעיל מוללן מלילות. הוא דרשני שיעור בעי מעבדא דחול. הוא אחיא - בין גודל לשתי אצבעותיו. ביצה מנפח - דארמון לעיל: למחר מנפח מיד ליד בשבת.

1 אלא מן הגורן ומן היקב - שנמנו כולה דכתיב 'דגן תרשו ויצרו' (מבבר יח). מחשב
2 דא מיריה בעי - בשלמא אי ישראל מוקפת לה וכתרומה גדולה - וכתרומה גדולה מחשב,
3 דעתה באומה. שתרומה גדולה לא נתנה בה התורה שיעור, דכתיב 'ראשית
4 דגרך' (דברים יח). ורבנן הוא דאמר שיעור עין עפה וביטנית ורעה. הלכך, באומד סני
5 דאני נמי לא ידוב כשיעור - וכתרומה גדולה אחת פוטרת כל חברי. אבל גבי לוי 'מעשר מן המעשר'
6 כתיב (מבבר יח), ועריך לנדה: אבא אלעזר בן גמלי רטינן. ונחשב לבם תרומתכם - בלויים
7 כתיב. בשתי תרומות הכתוב דכתיב - 'כדגן מן הגורן' - זו תרומה גדולה, 'ותרומתכם
8 באומד' - כדפירשתי. מה תרומה גדולה נטלה - כדפירשתי. דא כתיב בה שיעור.
9 ובמחשבה - נתון עיניו בעד או בעד אבדו, וכו', דכתיב 'ונחשב', ואתריוויו קאי, והא דקא יליף
10 לה מתרומה גדולה - משום אומד נקט לה. והואיל ויצא עליו שם מעשר - הרחמנא אמר
11 'ותרומתם ממנו מעשר מן המעשר' - משנקרא מעשר הדיקסן לתרומה. פטור מתיבתא נולדה
12 - שיהא לו לכתוב לוי תרומה גדולה תולה, שריי קרייה 'ראשית', והוא אחריו מערב במה
13 שמשירי. וזה שנטל מעשר תולה, ונמצא שלא תרומה תרומה גדולה ממעשרו, וישראל לא יתן
14 לכתוב אלא אחד ממושיים מה ששיר - ונמצא כהן מפסדי, פטור הלוי מתרומה גדולה
15 ששמעשהו זה, שנאמר 'ותרומתם ממנו תרומת ה', ופירש: ומה היא התרומה - 'מעשר מן
16 המעשר', אפילו הקרימו - לתרומה כברי משנתמדה, נפטר לו, מהאי קרא. עליך אבד
17 קרא - כדי שלא תאמר, כן, ככל (משנתיבם) קרימו את כל תרומת ה' - ובלויים כתיב, ולהכי
18 כתיב 'כל', למימר דכל רב תרומה המוטלת בו יתן, וכו' ראת - דהאי 'כל' דמרבית שריית ליה
19 אחרקומו כברי, ואידך אחרקומו בשבליים, אימא אימכא וחי' אויני - אחרקומו כברי - כבב נעשה
20 דגן, ומשכא לכלל דגן עליו חובת כהן, דכתיב 'ראשית דגרך', הלכך, משתברא דהאי
21 קרא דחובת דכתיב - אברי תשדיה. והתקף ששירים - לאוכלן קלופים ויזים. ואובל - ופטור
22 ובשלא נתמרוו קאי, שמקלפן מתוך שכולת שלתן, חייב - במעשהו, דודיה ליה קבע, וכן
23 לשבת - אחת אחת לא הוי מפרק תולדה דרש, ודכלאחד די הוא, אבל משקצגן בידו - והיא
24 תולדת דרשה, דחייב. כפי כסי - מלא כוסות, ואובל - בלא מעשר. לתוך היקב - משולש בניה,
25 שקורין פאניץ, והיי גינע של מעשה - כלומה הרבה מלאכות שאמרו שזן קובעת זוזן
26 למעשה לאסרו באבילת ערא, ומתורתה בשבת, אויחו נגזן למעשה - לעיל מנה איירי בפירוש,
27 וקאמר: אימתי נגזר מלאכתן ליקבע למעשה, ומשיקפוס - משניטל פקס שלתן, והוא כמין פרח
28 ברבא, כמו שיש בתפוחים ונזול מנאלו כשמיכטיבו, ושלא פקפו משקיעו קרימה - כשהביא
29 בלויים לביתו - אין ומתורה ערמה מלאכה, אלא מאי אית לך לטימי? אף על גב דלמעשה היא מלאכה,
30 לשבת - מלאכת מחשבת שיהא מלאכת אוננות אסור תורה. שנמנהה פירשת שבת מלאכת המעשן ב'יקפולת', והתם
31 מלאכת מחשבת כתיב. ביצה מולל - דארמון לעיל מוללן מלילות. הוא דרשני שיעור בעי מעבדא דחול. הוא אחיא - בין גודל לשתי
32 אצבעותיו. ביצה מנפח - דארמון לעיל: למחר מנפח מיד ליד בשבת.

1 מקשיי אצבעותיו - ולא ככפף. **משנה** טרוך - הוא בוכנא, שמכין בו כדרכו ואין צריך
2 שנוי. אבל בגמלה, במקום שבו מלח הסה - בפרך של חרס ידוכנו, ולא במרובה. ואין כפיץ
3 פרוז - כף גזולה שקרוין פוקיא. דמלח בעי שנוי. ובגמרא מפרש טעמא. והמלח במרדך
4 של עץ - שנוי בעי, אבל טוה בהאי שנוי וטא. **גמרא** כל הקדרות - כל מיני הבושל
5 צריכות מלח. הלכך התאמתלו זהו ידע דאביעי
6 עלה לדוכא. ואין כל הקדרות צריכות תבלין -
7 ואדם אונו יודע מה יעלה בלבו לאכול מחר.
8 מפיעין טעמן - מניירין טעמן אם דיוכן מאתמלו.
9 'ידוע לא נגמ' (הרמזו טוה בגמרא; ואם פג.
10 ידוע מאתמלו מאי קדרה בני בשול - ללישנא
11 קמא בעי שנוי, ללישנא תירא לא בעי שנוי. א'
12 נמי - תבלין של מוריקא איכא ביניהו. שיש
13 קדרה שמתבלין אותה בכרכום, ואינו מפיץ
14 טעמו אם נודך מרדך יום, והוא לא הדי יודע
15 מה יבשל מחר. ללישנא תירא בעי שנוי,
16 ללישנא קמא לא בעי שנוי. עומה - מלח
17 ותבלין כאחד. לא נתלקו אלא לדוכה כפי'
18 עצמה - כדרכה כשאר תבלין. בפרך ובעין הפיזור
19 - על ידי שנוי, ולא כדרכה. ולעיל, הדיינו דבר
20 מועט. בכל דבר סלקא דעתך - ואפילו בדרב
21 שאין ניטל בשבת. לכל דבר - ואפילו לקדרה,
22 ועל כירוך כדרכה אמרי, בכל דרך שישת
23 התלמוד, דעל מה נתלקו דומיא דמלח נתלק
24 קאמור. ואין תבלין של תבלין ומלח כאחד
25 שנחובין בדרבך. על מה נתלק - בירוך כדרכה,
26 על מלח פני עצמה. שביט שמאי אומרם כי
27 בשני ועד תמחר: לעיל ולא לקדרה. וביט
28 הלל אומרם: לכל דבר נזוכית כדרכה, ולא
29 הוצרך לפרש, שכבר פירש. כי ריבית - מלח
30 אציל אצילוי ירוך - השה מרובה על צודה.
31 דסבר בשמואל. דאמר: נזוכית כדרכה במרדך
32 של אבן, ומדוה שנוי וטא בעי לשנוי. קל כובנא
33 - במרובה מלח. הוי לאו ענייה דרתאי הוא -
34 יודע דאי שאן זה בתוך ביתו, שאתרתי עליהם
35 לדרך במרדך של אבן בלא שנוי. הוה צליל
36 קליה - ואילו מכה בהשטטה באלכסן לא הדי
37 קולו צלול. ודילמא תבלין הוו - שאנין צריכין
38 שנוי. בבחי מנבא - בשל שטחי הרעיעים
39 נשמע קולו במרובה כמנבדם. קרישניט. אין
40 עושין שיטי - ביום טוב, שמרוד גדול הוא.
41 כשבוש שחזין עיני שנתלקא אחד לארבעים
42 בדאמרין במועד קטן (גב). תרתי - שני דברים
43 של באן, לא זה דומה לזה. קתני: אין עושין
44 שיטי, ואי חלקא דייסא - שפיר דמי, ואי
45 שרזן מרובה. והדר תני: אין כותשין כלל. ולימא
46 אין כותשין - ואנא ידענא דתו לא מתעבדי
47 טיסנא: סתם מכתשת היינו גדולה. אבל קטנה
48 אימא שפיר דמי - אפילו טיסני. קא משפנן לן - אין עושין טיסני כלל, לפי שאין כותשין
49 כוח בתישה במכתשת. על בריחך לא שנא גזולה ולא שנא קטנה. מרתני
50 רישא אין עושין טיסני כלל. אבל בכותשה כמנבא - דהו לאכארי זי, דאנא אלא לתבלין.
51 כי תניא נמי מתניתא - דלעיל - מכתשת גזולה תניא. ולא תניא מה טעם קאמור, אלא
52 תרתי קתני, והכי קאמור אין עושין טיסני כלל. אפילו בקטנה. ואין כותשין שאר כתישות
53 מכתשת כבון דייסא. וסתם מכתשת בגדולה קא מייך.

1 **בית** הלל אומרם תבלין נידוכין במרדך של אבן - תימיה: דשמעית הכא דתבלין מותר לדרך
2 בלא שנוי, ובמכתשת שבת (קטא.א. ושם) קאמור: מלפנין בפקא דרבינא. חדא דחא -
3 שרי, תרתי חרי - אסיר. וכי תניא דיש חילוק בין פלפלין לתבלין - זה אינו, דבהדיא קאמור
4 בתוספתא עלה דרבאי: מלפלין הרי דוא תבלינא ויש לומר: הדיחם מיירי בשבת. ותוע
5 צריך שנוי, והואיל הווא עשוי בידי אדם.
6 **איכא** ביניהו ידוע כי בעי לבשולי -
7 דללישנא קמא בעי שנוי, וללישנא
8 בתרא לא בעי שנוי, אי נמי, בהאי שנינו מפיץ
9 טעמו, ולא ידע דללישנא בתרא עריך שנוי,
10 וללישנא קמא לא צריך שנוי, וספק ובינו תיחא
11 שיש לפאסור בכל עין. דאוליין לתומיא. אף על
12 נג דבשל סופרים הלך אחר ומיקל. והואיל ולכל
13 אחד ואחד יש קולא ותוררא מכל צד - עבידין
14 לתומיא. ומיהו, שומין מותר לתקנא ביום טוב
15 בלא שנוי, מפני שמתקלקלן ביותר אם עישה
16 אותן מערב יום טוב. ועוד: דאמרין דרוח רעה
17 שורה עליון כשנשנוין בלילה. ומיהו, מהאי
18 פסקא לא נשק לן מדי, דהא קיימא לן כהשתא
19 במרדך דכל תרובין נזוכין בדרבך, ובשבתא
20 דמיתא, דבר נמחלא עשירין אצילוי, דרך שנוי טעמא.
21 וכן פסק רב אלפס דהואיל ואילו גידי אמוראי
22 ללאבא דהאי ברייתא, אף על גב דמתניתין
23 פליגא עלה - קיימא לן בברייתא. וכן פסק רב
24 יהודאי גאון בהלכות פוסקות וכן פני מנהג הלכה
25 למעשה, דרך מלחא תליא באשילי רברבי. ומכל
26 מוקם אסור לשתון פלפלין ברחים שלהם, משום
27 דמתו כעובדא דחול כשחונקין ברחים שקרוין
28 *מוליטיניס לעזי, כדאיתא בפרך בתרא (ב.א.).
29 אבל במרדך של אבן - שום דלדוכן בלא שנוי.
30 ואף לפירוש התוספתא דאוליין לתומיא, מכל
31 מוקם - שמא דפלפלין מותרין היכא דלא ידע
32 מאי קדרה בעי לבשולי, לפי שהן מפיצין טעמן,
33 ותפלישן נמי מפיצין טעמן, מרלא קאמור אכא
34 בעייהו פלפלין, אבל לפי מה שפירש בשם
35 הגדולים קיימאין לן דכל תרובין נזוכין בדרבך -
36 יש לתרתי אפילו כי ידע מאי קדרה בעי לבשולי,
37 ואפילו לא מפיצין טעמו. והמתמיד לדוכן מערב יום
38 טוב דריבא ביהו - תברך באלהים שיהא
39 **בבל** דבר סלקא דעתך - פירוש: ואפילו דבר
40 נישט גמל בשבת. כגון כיוז ויזי ומזוה,
41 דמדיי ברו רבי שמעון, אלא אימא: לכל דבר,
42 ואפילו לקדרה. ואם תאמר: ואבתי מאי מיתיה?
43 דילמא לעולם בעי שנוי ויש לומר: כדפירש הקונטרס דרשית הלמודך כן, דהא דרמאי
44 דלא נתלקו קאמור דנתלקו. וכו' הדין דלא נתלקו על תבלין ומלח עומין כותשין בדרבך
45 ביהו, בלא שנוי - דומיא דהכי נתלקו בית שמואי וביט הלל על מלח בפני עצמה. לדוכה
46 כדרכה בלא שנוי.
47 **תרתין** לומר לה לי למימר תרתין דסרתין אחריה: אין עושין טיסני - הא חלקא דייסא
48 שפיר דמי, דאין טרוא מרובה. והדר תני אין כותשין כלל, כדפירש הקונטרס.
49 **בית** נמי במתניתא במכתשת גדולה תניא - פירוש: השתא נימא לתרתין קאמור, והכי
50 דילמא לומר לה לי למימר כותשין הלח דחץ ומטיסני, משום דהיי דליבא רב תבלין הוי בתישה כלא דחיי.
51 רבא
52 קאמור: אין עושין טיסני כלל - אפילו במכתשת קטנה. ואין כותשין שאר דברים - בגדולה כלל
53 רבא

רמבא אמר - עלעם מה טעם קאמר, ושם תבישה לא שריא, ואפילו בקטנה. ומיירי ליה
לגבי איך ישיאל, שיש להם עבדים שמוחלים בדיב. כך פירש הקונטרס.

הבורר קטניות ביזם טוב טעם שאי אומרים בורר אוכל ואוכל - ולא היינו ברייה וכו'
ותימה: דבמסכת שבת (קל"ח.) קאמר: מה דרבו של בורר - נוטל האוכל ומניח

הפסולת. והבא שמעך שאין ברייה בכך, דקרר
ליה שניו ויש לומר: הדיחם הכי פירשו: נטל
האוכל עצמו ומניח הפסולת - פירשו: חרק אותו,
ומכל קומם פסולת מורה האוכל הוי ברייה. ואי
גמיי הים שהפסולת מורה על האוכל, ואו ראי
הוי אוכל מתוך הפסולת דרך ברייה, אבל הבא
מיירי שהאוכל מרובה על הפסולת, דאו הוי
פסולת מתוך האוכל דרך ברייה. ובגמרא דפרקי
הפסולת מרובה על האוכל מי איבא מאן דשרי,
פירשו: אפילו בטלמול היא אסור. היה יכול
לקשות חזק דרך בורר, ולא דיעיפי מניה
פרקי, דאפילו טלמול לא אסור, אבל מעטא
לגבי רובא דהוי כבוליה פסולת.

מפני מה אמרו וילון טמא מפני שהשמש
מתחמם בגוו - ואם אמרוהו הוא פסול
המשכן אמר בפרק "עיד הושע" (תולין ג.ב ועם)
דמקבל טומאה, (קאמר) ושליש מאות כהנים וכו'.
ואף על גב דחאי טמא לא שייך ביהו וש לומר:
דשאני פרכת, הואיל דתייבכ כייפי עליה קשת
הוי הוא אהל, ומטמא ביה. ומכל דיקום קשת
הדיחך ממתנאה בולד הומונאה, דאמר במסכת
שקלים (י.ב.) פרכת שנתמאה בולד הומונאה
ומיירי במשקף חזב חובה, דאי לאו הכי - לא
טמנו כולו ויש לומר: כיון שנעשה אהל - יש להם
תורת כלי, ומטמאם אין בולד הומונאה, ועד
אומר דרב רבנא שמואל מאיברא: כשהוי
נושאים הפרכת ממקום לעוקם - נותן הכלים
לתובה, אם כן יש תורת כלי עליהם. ובהלכות
גידולת גרסי וילון אסור. ויש לפרש אסור
לעשותו ממכלאים, מפני שהשמש מתחמם בגוו.
ולי נראה, ולא אשכחנא בשום מקום לא
בברייתא ולא במשנה היא אסור וילון ממכלאים
בשלמא טומאה - אשכחנא. כדתנן סדיו שהיה
טמא מדרס ותשאו וילון - טמור מן המדרס אבל
טמא מנגע, (כלים פרק ב' משנה ט.)
אלא בקשן

רבא אמר - ליעולם מה טעם קאמר, ובקטנה נמי קאי, וקאמר אי תובשין כלל, דהרימין
עלה אבל בתושין כו'. הא לן - דלית לן עבדי דמזולתו. הא ליה - דאית ליה עבדי
דמזולתו, ועושין בגדולה. ואומרים בקטנה עשיתו. קליף צהריה - עזרה מראיתיה היה קלוף
ולבן, **משנה** ברוח - בגמים. ושולח - מפרש בגמרא שולח המעלה שפך למעלה. כמו
"משעלה בחביות" (עבודה זרה נ"א.) ודיינו
נמי שנטול חרצנים הניצץ על פי החביות.
גמרא כמה דברים אסורים - דשרו ביה הלל
לשולל פסולת ממש ולהשליטין. מי איבא מאן
דשרי - ואפילו לשלטלו. והא דביטלי ליה
מעוטא לגבי רובא, והוה ליה כבוליה פסולת
ולא חזי. דנפיש בגמרא - שישנו דהכי
קאמר: כמה דברים אסורים - בזמן שטורה
האוכל מרובה על של פסולת, הוא דקא אמרי
ביה הלל נוטל פסולת, דמעטיט במטרא עדיף.
אבל אם טורה הפסולת מרובה על של האוכל
דברד הכלי כו'. ומציפין עליו סוים - ותניחם בן
מיס עד שצפיים על האוכל. איפכא - אוכל
למעלה ופסולת למטה. עפיא - למטה מן
האוכל. גילי - קשי, למעלה מן האוכל. **משנה**
אין משליחין - דרוחן איש ליעזרו. אי אבות -
דבר המוכן, ואינו עשוי להניחו למחר, כגון
החביות כשהן תחובות לפני הארוחים. וכו'. וניס.
אלא לא את התבואה - שאינה ראויה היום,
שאין טורחים ביום טוב. שדיה לו לשחוק
באמתול ולא הפני טעמה. ורבי שמעון פתח
בתבואה - שמת ובישלם בקרחה וביחשם
במכתשים קטנה. **גמרא** שלא יעשו מבורה -
לא ישלח הרוחן על ידי אנשים הרבה, דאושטא
מלתא. ונראים מולביכים למכור בשוק. ולתא
גברי - שולחים עם תלתא מיני. מאי - מאי אולין
בזר כל זמן מין שרתי, כי הבא דבולד לשלח
אישי אחד עם כל מין זה בלא זה השתא נמי
שרי, או דלמא השתא מירא אושטא מלתא.
לודיות - מאכל חסין, ריסיין - מאכל העשוי
מן העדשים. **משנה** משליחין כלים - בגדים.
והן לצורך תפוקי - ובגמרא מפרש למאי חזי.
אלא כל כנרל - של עץ מצופה עור ומסמרת
קבועת בו, שגורו כלבים עליו שלא לנעלו
בשבת וביום טוב, משום מעשה שהיה, שגורנו
דרובים בשבת על דיי, במסכת שבת (ס"א.) ולא
מנעל שאינו תפוי - דלא חזי למכרי, אף לא
מנעל לבן - שלא היה דרבו לנעלו. שצריך אוסן
- להחזירו. שנאותין - מהקשטין. **גמרא**
ליסוך - לנפול. שמא תברך לו נימא - ויש
נימים גדולין וניסים, כגון של דלופרקין שרוקן
קריט, ומחמתה במקומה, ועובר משום ילא
חלביש שעשנו. אי נמי נימא בעלמא, כיון
דעיקר הבגד מהנהו ומחמתו מלפסי - היא לא
הא לבישה דאית בה תנאה. דנפסיט מרי -
שנותן בזה אחר ביניהם. אסור לישן עליהם -
מדרבנן. בילון - שריא לפרסו בגד הפתח.
פניני מה אמרו וילון פניני - מקבל טומאה, ולא
עשאוהו ככחת ממחיצות הבית שאינן מקבלות
טומאה. פניני שהשמש מתחמם בגוו - מהתעף
בשוליה, לפיכך יש תורת כלי עליה, וכיון
דמתחמם בגוו - אסור לעשותו כלאים.

רבא אמר - ליעולם מה טעם קאמר, ובקטנה נמי קאי, וקאמר אי תובשין כלל, דהרימין
עלה אבל בתושין כו'. הא לן - דלית לן עבדי דמזולתו. הא ליה - דאית ליה עבדי
דמזולתו, ועושין בגדולה. ואומרים בקטנה עשיתו. קליף צהריה - עזרה מראיתיה היה קלוף
ולבן, **משנה** ברוח - בגמים. ושולח - מפרש בגמרא שולח המעלה שפך למעלה. כמו
"משעלה בחביות" (עבודה זרה נ"א.) ודיינו
נמי שנטול חרצנים הניצץ על פי החביות.
גמרא כמה דברים אסורים - דשרו ביה הלל
לשולל פסולת ממש ולהשליטין. מי איבא מאן
דשרי - ואפילו לשלטלו. והא דביטלי ליה
מעוטא לגבי רובא, והוה ליה כבוליה פסולת
ולא חזי. דנפיש בגמרא - שישנו דהכי
קאמר: כמה דברים אסורים - בזמן שטורה
האוכל מרובה על של פסולת, הוא דקא אמרי
ביה הלל נוטל פסולת, דמעטיט במטרא עדיף.
אבל אם טורה הפסולת מרובה על של האוכל
דברד הכלי כו'. ומציפין עליו סוים - ותניחם בן
מיס עד שצפיים על האוכל. איפכא - אוכל
למעלה ופסולת למטה. עפיא - למטה מן
האוכל. גילי - קשי, למעלה מן האוכל. **משנה**
אין משליחין - דרוחן איש ליעזרו. אי אבות -
דבר המוכן, ואינו עשוי להניחו למחר, כגון
החביות כשהן תחובות לפני הארוחים. וכו'. וניס.
אלא לא את התבואה - שאינה ראויה היום,
שאין טורחים ביום טוב. שדיה לו לשחוק
באמתול ולא הפני טעמה. ורבי שמעון פתח
בתבואה - שמת ובישלם בקרחה וביחשם
במכתשים קטנה. **גמרא** שלא יעשו מבורה -
לא ישלח הרוחן על ידי אנשים הרבה, דאושטא
מלתא. ונראים מולביכים למכור בשוק. ולתא
גברי - שולחים עם תלתא מיני. מאי - מאי אולין
בזר כל זמן מין שרתי, כי הבא דבולד לשלח
אישי אחד עם כל מין זה בלא זה השתא נמי
שרי, או דלמא השתא מירא אושטא מלתא.
לודיות - מאכל חסין, ריסיין - מאכל העשוי
מן העדשים. **משנה** משליחין כלים - בגדים.
והן לצורך תפוקי - ובגמרא מפרש למאי חזי.
אלא כל כנרל - של עץ מצופה עור ומסמרת
קבועת בו, שגורו כלבים עליו שלא לנעלו
בשבת וביום טוב, משום מעשה שהיה, שגורנו
דרובים בשבת על דיי, במסכת שבת (ס"א.) ולא
מנעל שאינו תפוי - דלא חזי למכרי, אף לא
מנעל לבן - שלא היה דרבו לנעלו. שצריך אוסן
- להחזירו. שנאותין - מהקשטין. **גמרא**
ליסוך - לנפול. שמא תברך לו נימא - ויש
נימים גדולין וניסים, כגון של דלופרקין שרוקן
קריט, ומחמתה במקומה, ועובר משום ילא
חלביש שעשנו. אי נמי נימא בעלמא, כיון
דעיקר הבגד מהנהו ומחמתו מלפסי - היא לא
הא לבישה דאית בה תנאה. דנפסיט מרי -
שנותן בזה אחר ביניהם. אסור לישן עליהם -
מדרבנן. בילון - שריא לפרסו בגד הפתח.
פניני מה אמרו וילון פניני - מקבל טומאה, ולא
עשאוהו ככחת ממחיצות הבית שאינן מקבלות
טומאה. פניני שהשמש מתחמם בגוו - מהתעף
בשוליה, לפיכך יש תורת כלי עליה, וכיון
דמתחמם בגוו - אסור לעשותו כלאים.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56

ביצה. פרק שני - יום טוב דף טז עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)"
רוספרת

1 **אמר** רבי אבא ערובי תבשילין עריך שיהא בתן כוית - ושלשה דינים יש בהלכות ערוב:
2 ערובי תחומין עריך שנתעודד לכל אחד ואחד, והכי מסיק ביהדיא בעירובין (פ.ב.ג.)
3 ערובי חצרות - עיריבין כגוררות לכל אחד ואחד, והכי מסיק ביהדיא בעירובין (פ.ב.ג.) עד
4 שיהא שתי מעורות, ואם יש שם מן שני עירובי - אינו עריך יותר, ואפילו מנא יוכלין
5 למעוק עליו. ערובי תבשילין - שם בן אחד עריך בתן
6 למנא אינו עריך אלא כוית לכל מן תמן.
7 **דינים** קטנים ממלחים אין בהם משום בשולי גוים
8 - דהא אנבליים משו שחן חיין, והיאל
9 וולחלין, אבל אם לא היו מלוחים - יש שם
10 משום בשולי גוים. והימיה דאמר בבסכת עבודה
11 וזה פיר' פ"ק "אין מעמידין (לח.א.) כל שאינו עולה
12 על שלחן מלכים ליתם בו את הפת - ואין בו
13 איסור משום בשולי גוים. וקאמר עולה כון דגים
14 קטנים ויש להוסיף דהתם בבקטנים ספס מיידי, והבא
15 מיידי בדינים שאין קטנים כל כך, שפעמים שחן
16 ערובין על שלחן מלכים ליתם בו את הפת.
17 **קא משמע לן** קמחא עיקר - מכאן אנו
18 סומכין ליקח מן הגוים פת
19 הנלוש מן הביצים שקורין "קטיווי" פ'
20 **ואביליאוי. ומאי נחוש? אי משום פת עצמו -
21 הדתירי הבמים, אי משום ביצים ששלקו בה - הא
22 אמרינן קמחא עיקר, ואין לחלק ולומר דשמיא
23 הבא לתושרא, כלומר קמחא עיקר. והוא מן שקלות
24 שבביתו רבא - אסור. אבל בעלמא שיהא עב,
25 והוי מנשה תנור אף שהיה עיקר - לא אולית
26 לקולא. אי אפשר למרן כן, דהא קאמר הבא: מהו
27 היתמא הדיטאנ עיקר, כלומר היה לנו לתריה.
28 אלמא, היבא דהיתר עיקר - אולית בתריה אפילו
29 לקולא, אי לא אסור דקמחא עיקר. ואין לחוש
30 שנת הביצים מעופות טמאים - דהא אין מעיין
31 בעיניו, ושמן יש דם בביצים - רובם אין בהם דם.
32 והוה שרובים הביצים בשעה שנישמן אותם
33 ברובם אם יש בתן דם - והוה אמורא בעלמא, דהא
34 אם לא בנדק - מותרין, וגם אין לחוש משום גוים.
35 נבלות או מטורפלי - משום דאוליתן בתר דרוב.
36 אם התאמר, היה יש לחוש שנת נלושו בביצים
37 טרופות, דאמר בתוין (ס.ד.א.) ושם) דאין לוקחין
38 ביצים טרופות מן החיין? ויש לומר: הני מילי -
39 בעיניהו, משום דאית ביה ריעתא דמוכתא
40 מלחא ממה שחן טרופות, ונדבולת טרופת אתא,
41 וכתבו ישראל לניי, אבל הבא שנילוש, וליבא
42 שום ריעתא - לא איישינן לשום דבר, ויש לומר
43 שנלושו מביצים שלמות, ומיהו ***פשיטין של
44 דינים אמורא גוי - אין לחתיה, דיש בהם משום
45 בשולי גוים. והוא נובלע שנתן הדינים בתוך
46 העיסה, הדינים אסורין משום בישולי גוים - אם
47 כן אין היתיה סמבוכין אסורה, ועשה הלכה
48 בשולי גוים, אף על פי שנתעודד אין כל משום
49 בישולי גוים, דהא היתיר את הפת, וגם מה
50 שנבלע בה אינו בעין, מכל מקום קודם שנבלע
51 בעיסה היה בעין, והיה נאסר. ונמצא שהעיסה
52 נלושה מן האיסור דרבנן, ויש שמסרין השומן
53 ואוכלים אותן כבהאי גונא, ואתון ****לייליש, מולא מברכין עלייהו ברכת הנומיא - יש בתן משום בשולי גוים, חייב דרך
54 אפית פת עבד ליה. ועוד דאי קבע סתדיה עלייהו מברך ברכת "דמוציא" - אלמא פת נהיה.

1 הרמסא עיקר - שומן הדינים. בין לאחד בין למאה - די להם בכוית, לא איתיה ביה כוית
2 - ולבני כבד שלם קרי ליה כל שדוא. תבשילי זה - של ערוב. כבוש - בתומין ובתורול
3 ומיני ירוקה. שלוק - מבושל הרבה מאד. מבושל - כהלכות. קוליים האמפיני - דג מלוח
4 הוא, ורך, ונאכל כמו שדוא. חו. אלא שנתונן עליו תמן, וזה בשלם כדחתן במסכת שבת
5 (ל.ט.א.) שהדחתו זו היא גמולא, וזו איתיה ביה כוית. שנתנו
6 עליו תמן - שרטינן עששו לו למטבח. ויום טוב
7 בשול דהיא לו. תחילתי - שכעשה הבתבשיל,
8 אין לו שיעור כמה דתו. ביה. סופו - אבלו, או
9 שאבא, ושירי מננו קצת. מאי לאו אין לו שיעור
10 כלל - לא לרב ולא למעט. לא אין לו שיעור
11 למעלה - לומר שלא יספיק בו על כך וכך. למטה
12 - לא יספוח מבוית, עיריבין דעת - שיעור
13 שלשם כך נעשה. רב חותנא לא פירש מי.
14 ומפרשין לה אנן, ואמרין: דהא ודאי פשיטא לן
15 דרב אמר רב חותנא עיריבין דעת - דעתו דמנח
16 מנח בעי, אדחיד עדיק, שנתנו שלם כך.
17 מיהו, מבעיא לן דעת מי שהיהו לירבוי, כון
18 דעשהו זה לצורך חברו, כלום עריך שיעורן בו
19 תחלה לעשותו על פיה? עד תחום שבת -
20 ולעומדים חוץ לתחום לא היה דעתו של מנח
21 עליהם, ולא עלו על לבו לחזקו. ספדו פתניא
22 שהיה יודע מניעות גבסא, אמורו עילוקן
23 לפני מר שמואל, שחזו סודרות בפני בעיקר.
24 סמוך אירידי - ומערבא אבולה מהרדעא,
25 שהיא עיר, לשנה - לשנת חרות, והאש השנה
26 היה, שאין יכול להניח ולהתנות. לירידי אבוי -
27 שאין דעתו על המוכין והמועשים שאינם
28 חרדים לדברי חכמים, לא עיריבי חצרות -
29 לטלטל אתו, דגראא מנתקן דבר. שאתה אוסרי
30 בדיב אסור - כח שי בידך לאסור עליו
31 מלעשות חצור מרר דבר שדוא אסור בו ביום,
32 והיינו תחומין, שאף ביום טוב אסור לעצת מן
33 התחום. ואי אתה אסור - אין כח בידך לאסור
34 לו מלתקן למרד דבר שדוא מותר בו ביום.
35 ואסור לטול חצרות ליתיה ביום טוב. משום
36 דשלה רבי אלעזר ב"י - לפיכך הוצרכו לשאול:
37 לקולא קאמר שמואל, או לתומרא? משום
38 דשלה ר' אלעזר לתומרא, שאינו שנתן דרבי
39 לקולא, לפיכך שואלים אגב שמואל שקבע
40 הלכה ברבי, היכי מתיני פלוגתייהו? ואמר רב
41 תחלה הוראה וכו' - דרב פליג עליה, ואמר
42 הלכה כהנא קמא. כיון דמקלילי בה רבים -
43 ששוכחין ומטלטלין בלא ערב.
44 היינו

53 ואוכלים אותן כבהאי גונא, ואתון ****לייליש, מולא מברכין עלייהו ברכת הנומיא - יש בתן משום בשולי גוים, חייב דרך
54 אפית פת עבד ליה. ועוד דאי קבע סתדיה עלייהו מברך ברכת "דמוציא" - אלמא פת נהיה.

55 **רבי** אמר מרבינן ערובי חצרות אבל לא ערובי תחומין - תימה: הא רבי סבירא ליה בפרק 'בכל מערבין' (עירובין ח.ב.) שם) דשבת ויום טוב קדשה אתה היא, ואם כן היכי מרבינן ערובי
56 חצרות מיום טוב לשבת? ויש לומר: דאדרבה, היינו נעמא הבא דרבי, דהא דאית ליה קדושה אתה חן - עירובי דבר האסור לעשות ביום טוב, כון תחומין - אסור לעשותם ביום טוב
57 בשביל שבת, דהא קדושה אתה חן, אכל בשביל שקדושה אתה היא לא אסרינן דבר המותר לעשות ביום טוב עצמו, כון לטלטל בחצרו לעשות ערוב בשביל שבת.

1 ובלבד שלא יערים - בשרי רשי - בשרי קרוד, שאמרו: אני צריך לחמוק ארוחם, או
 2 יבאו לי ארוחם, אבל בקרדה אחת - מותר להערים ולהרות, ודא חזנין לעיל
 3 דאפילו מיזם טוב לחברו שני בשר, וזאם חאמר: מאי שנא מהדא דרב אדא תרעמיס ומלא
 4 גרמא גרמא: ויש לומר: דשאני חזם, דהוי עבוד אונכין בעלמא, משום שמחת יום טוב
 5 התייר. דאי לא הכי - בחיש שמא סיריח הבשר,
 6 תמנע ולא שחיט, אבל הבא מיירי בבשול,
 7 דהמור, וזה היה יכול לשנות הנקה על ידי עירובו
 8 תבשילין מבעת יום.
 9 על מה נחלקו על דו וביצה שעלי שביט שמאי
 10 אמרין שני תבשילין - ודו וביצה שעליו
 11 אינו חשוב אלא תבשיל אחד, ובית הלל אמרין:
 12 תבשיל אחד, כלומר: תבשיל אחד כי יבא גוונא
 13 כגון דו וביצה שעליו - חשוב שני תבשילין.
 14 וקשה לישנא לא משמע דהכי לכך נראה לי
 15 דגרס אפאי: בית שמאי אמרין תבשיל אחד,
 16 פירושו: דו וביצה שעליו אינו חשוב אלא תבשיל
 17 אחד, וצריך עוד תבשיל אחד, ובית הלל אמרין:
 18 שני תבשילין, פירושו: דו וביצה שעליו חשוב שני
 19 תבשילין.

20 **אמר** רבא הלכתא בתנא רידן ואליבא דבית
 21 תל - פרש רשי: ואליבא דבית הלל
 22 דקאמר תבשילין אחד, וארביטו תב: דלאפיה ערב
 23 לערב גם תבשיל אחד, ואינו יכול לאפות על ערב
 24 תבשיל אחד, דדא קיימאן לו כרבי אליעזר דאמר:
 25 אין אופין אלא על דהאפי, ואין תבשילין אלא על
 26 המבשול, מדקא מייחי טהמא דגמרא כותיה
 27 לערב בריש פריקן. דקאמר: ותנא מייחי לה
 28 מרבא, ודא דקאמר בית הלל לעיל מנח אדם
 29 ערב תבשיל אחד ועשה בו כל צרכו - כי אפי
 30 אמאי דקאמר, כדאמרינן אק טומנאן בת האיק
 31 אלא אם כן היו לו חמין טומנן מבעת יום וכו',
 32 וסברי דאפילו בשלשה תבשילין צריך שיהא לכל
 33 אחד ואחד כגורו ועל זה לא מיידי בית הלל,
 34 ואמרו ידע תבשיל אחד עשה בו כל צרכו
 35 כלומר: כל מיני תבשילין, כגון חמין ורביצא בו,
 36 ודא דקאמר אביי לא שנו אלא תבשיל אחד,
 37 אבל פת לא - היינו דוקא היבא דאניו רדא
 38 לאפות, אבל אם היה רוצה לאפות - היה צריך
 39 פת, ולא נהירא דלרב רבנא יתקא חדא ומכל הני
 40 משמע דלא צריך אלא תבשיל אחד לכל דבר,
 41 בין לאפות בין לבשל, וזה משנאי התלמוד לעיל
 42 דרבי אליעזר - לא משום הדלכתא כותיה, אלא
 43 אסתמכתא בעימאן על עירובו תבשילין.
 44 אלא אדרבא, קיימאן לו כרבי תלמוד לבני דרבי
 45 אליעזר, משום דרבי אליעזר שמוחי הוא, ורבי
 46 יהושע פליג עליה בירושלמי, ואמר: אופין
 47 תבשילין על דומבשול, ומכל מקום אורבינו יצחק
 48 לא מלאני לבני לעבור על דרבי ודאי וצריך שני
 49 תבשילין, פת תבשילין, וכן עמא דבר.
 50 **שמשוין את המים בכלי אבן לטהרו, אבל לא מטבילין, ומטבילין מנב לנב ומתבירה**
 51 **לטהרה, גמרא דכילי ענקא מיתה כלי בשבת, לא, מאי מטבילין? אמר רבה, גזירה**
 52 **שמא**

1 ואי איתא ליתני: עבר ואפה - מותר, אמר רב אדא
 2 בהדי דך דמקנה קמוד. תקנתא דהיתריא - העושה בהיתר, שלא יערים - לאחר שבשל
 3 לצורך, לומר: עד אני צריך לחמוק ארוחם, ובשל תבשילין ארוחם, ויחיים לשבת,
 4 אבל בקרדה אחת, אם ירבה לשבת - דאמר אמר דאפילו לודול שרי, כדלעיל: ממלאה אשה
 5 קרדה בשר, ואף על פי שאנח צריכה אלא
 6 לחתיכה אחת, ואם הערים אסור - לאכול,
 7 דאמרו רבנן ברא מילתא, שלא לעוקר חרות
 8 עירוב, ולא דמי להערמה דרב אדא רב אהבה
 9 גדמול גרמא גרמא, דאין עבוד באוכלין, ואי
 10 משום טרוא - דא ערפיא, דלמא חס שלא
 11 סיריח הבשר וממנע לודול שרי, וקא סלקא
 12 דערך דהוי הדין לעבר אפאי, שאני תרביחא כו'
 13 - לעולם עבר ואפה - מותר, והערמה אינה
 14 ראיא לכאן, דשאני הערמה ממזיד, דאיבא
 15 למימר אחריו בה רבנן בהערמה טפי ממזיד,
 16 דאלו מוד - רשע הוא לעבור על דברי הכמים,
 17 ואין אחרים למדים הימנו, והוא עצמו משים אל
 18 לבו ושב, הלכך לא מעקרא חרות עירוב, אבל
 19 במעים - סבור לעשות בהיתר, הלכך לא ישוב
 20 אל לבו לחזור בו, ואתריס למדן הימנו ומעקרא
 21 חרות עירוב - הלכך קטשוה רבנן, דאמני -
 22 דקתני אלא הערים אסור. תניה היא - דשמעין
 23 ליה דמחייבי מעירובו תבשילין, ואליבא דבית
 24 שמאי. כמוד לא יאכל - שעבר על השבת
 25 דאלו מוד - רשע הוא לעבור על דברי הכמים,
 26 אלאמא: אחריו רבנן במתליהו, אפילו גבי טבא
 27 בשבת, דאית ליה פירי אחריני - לשבת, ומטביל
 28 בליו - מנקוק שיש לו בחצרו, ועבר אדרבא,
 29 דאמרי במתניתין: מטבילין כלים מלפני אדם,
 30 נדחא כמתקן, ישתמש בהן - בו בי כסא, אמש
 31 כשאלה - לשאל כלים מחברו ולהשתמש.
 32 אסורא רשבת - שחול שבט מנחה מלאכת
 33 הוא, ואיסור סקילה הוא, הלכך קטשוה רבנן
 34 למזיד, אבל עבר ואפה ביום טוב לשבת -
 35 אסורא דרבנן הוא דעבר, על פה נחלקו על דת
 36 וביצה שעליו שביט שמאי אמרין: שני תבשילין
 37 צריך, וזה תבשיל אחד, שמדובר בו ובשיל
 38 לבניה, ובית הלל אמרין: דיו תבשיל אחד
 39 כות, ושון שאם פירש ביצה - מבושלה, ותן
 40 לחובי, ולחדידה קאי, שון שני תבשילין, שישק
 41 - מניצ'ר בלעז, קפלושות - כרתי, פוריש
 42 בלעז, כתנא רידן - דמתניתין דקתני בית הלל
 43 שני תבשילין אחד, אם התחיל בעיתו -
 44 לתקנה בתבשיל אחד, על ידי עירובו, **משנה**
 45 **מטבילין את הכל - כל העריך טבילה בין אדם**
 46 **בין כלים, מלפני השבת - דקיימאן לו בראש**
 47 **השנה (טו.ב), חייב אדם לטוהר את עצמו ברגל,**
 48 **דכתיב: "ונבבלתם אל תנוע" (ויקרא יא), ומקום**
 49 **לה ברגל, הלכך יטביל מערב שבת, דאסור**
 50 **לחטוביל בשבת וביום טוב, ובית הלל אמרין כו'**
 51 **והא דנקט שבת - ורבותא אשמועין לכת**
 52 **הכלל, דאפילו בשבת שרי באדם, ובגמרא מפרש**
 53 **המים טמא לכלים אסורים, ושון משפיקין את**
 54 **המים מי שיש לו מים יפין לטוהר וטמא -**
 55 **שמא**

1 ומלא מהם כלי אבן, ותנבם במקוה מים מלוחים עד משמק מים למים, ומצנא אלו ודועים ומחורבין למי המקוה, ובטלי אנבייה, וטרה, ואין עוד טרה במקוה לכל אבן ומשקה
 2 אלא למים, ולא בחרות טבילה אלא בחרות ודעה, כדאמרין בפסחים בפרק "כל שעה" (ד.ב), אבל לא מטבילין - בגמרא מפרש שאין נותנין אותן בכלי עץ טמא העריך טבילה
 3 לחשוקו, בו כדי להעלות טבילה לכלי אבן השקת המים, ומטבילין מנב לנב - ביום טוב, ומתבירה לחבורה - בגמרא מפרש לה.
 4 ויעבור

רב הסדא - הנהו דהבא. שמואל - דמר רבי יוסי: עד דאנא תמן, שמעית קל רב יהודה שאל לרבי שמואל: הפריש שקלו ומת? אמר ליה: יפלו לנדבה. מותר עשירית האיפה - שלו. רבי יוחנן אמר: יוליקם לים הפלח. רבי לעזר אומר: יפלו בנדבה.

רבי בא בשם רב: מעות - סתומין, אין בהמה סתומה.

אמר רב שישת: ותני בן: יכול לא יצא בקרבן אביו בבהמה שהפריש, מן הקלה לחמורה, ומן החמורה לקלה, מן הקלה לקלה, ומן החמורה לחמורה, שכן אינו מנלח על בהמות אביו גזירות. אבל, יצא בקרבן אביו במעות שהפריש, מן הקלה לחמורה, ומן החמורה לקלה, ומן הקלה לקלה, ומן החמורה לחמורה, שכן הוא מנלח על מעות גזירות בזמן שהן סתומין, לא בזמן שהן מפורשין! תלמוד לומר קרבנו - בקרבנו הוא יוצא, אינו יוצא בקרבנו של אביו. בשוה אצל המעות, הוא מזכיר סתומין.

בהמה, אין עליה הילכות סתומין - פתחילה. יש עליה הילכות סתומין בסוף. מעות, יש עליהן הילכות סתומין פתחילה, ואין עליהן הילכות סתומין בסוף.

מעות - יש עליהן הילכות סתומין פתחילה, דתנינן: היו לו מעות סתומין - יפלו לנדבה.

בהמה - אין עליה הילכות סתומין פתחילה, דתני: רבן שמעון בן גמליאל אומר: הביא שלש בהמות ולא פירש.

מעות - אין עליהן הילכות סתומין בסוף. דתני: "אלו להטאתי ושאר לשאר גזירותי ומת - מועלין בכולן ואין מועלין במקצתן."

בהמה - יש עליה הילכות סתומין בסוף - בשחביא מעות וחיללן על בהמה.

הפריש חמור - כמפריש מעות. הפריש שור - רבי יוסי בי רבי בון רבי חייה בר לוייני, תריהון אמרין בשם שמי: חד אמר: כמפריש מעות, וחד אמר: כמפריש בהמה.

הלכה ה' מתני' גזק עליה אחד מן הדמים - אינו יכול להפר. רבי עקיבה אומר: אפילו נשחטה עליה אחת מכל הבהמות - אינו יכול להפר. במה דברים אמורים? בתגלחת הטורה; אבל

[דף י"ט ע"א]

בתגלחת הטומאה - יפר, שהוא יכול לומר: "אי אפשי באשה מנוולת".

רבי אומר: אף בתגלחת הפהרה – יפר, שהוא יכול לומר: "אי אִיפְשִׁי בְּאִשָּׁה מְגוּלַחַת".

גמרא מיפר לה מפני שערה! רבי יוסי בי רבי בון בשם רבי יסא בן חנינא: גזירת הכתוב היא, הפר נדריה – היפר מה שעליה. בשעה שהוא מיפר נדריה – מיפר מה שעליה.

אמר רבי לעזר: דרבי שמעון היא.

אמר רבי יוחנן: דברי הכל היא, משניתק מלא תעשה לעשה.

רבני אמרינן: (במדבר 1) ואחר ושתה הנזיר יין – אחר כל המעשים הללו. רבי שמעון אומר: אפילו אחר מעשה יחיד.

אמר חזקיה: מותניתא מסייע לרבי לעזר. בפה דברים אמורים? בתגלחת טהרה, אבל בתגלחת טומאה – יפר, שהוא יכול לומר אי אִיפְשִׁי בְּאִשָּׁה מְגוּלַחַת, הא תגלחת טהרה – אינה מגולחת. מאן אית ליה, תגלחת – אינה מגולחת, לא רבי שמעון?!

אמר רבי יוסי בר אבון: אף רבי דקוותה. רבי אומר: אף בתגלחת טהרה – יפר, שהוא יכול לומר: אי אִיפְשִׁי בְּאִשָּׁה מְגוּלַחַת. ויומר: אי אִיפְשִׁי בְּאִשָּׁה מְגוּלַחַת ומגולחת?!

אמר רבי יונתן: לא אמר רבי עקיבה, אלא בהטאת, שהטאת פסולה שלא לשמה. מעתה אפילו בחיים? אינה נמסרת לנבזה אלא בשחיטה.

הלכה ו' מתני' האיש מדיד את בנו בנזיר, ואין האשה מדרת את בנה בנזיר.

[דף י"ט ע"ב]

פיצד? גילה או שגילהו: קרובים, מיקה או שפיהו: קרובים; היתה לו בהמה מופרשת – התטאת תמות, והעולה תיקרב עולה, ושלמים יקרכו שלמים ונאכלין ליום אחד ואינן טעונין לחם.

היו לו מעות שתומים – יפלו לנדבה; מעות מופרשים, דמי הטאת – ילכו לים המלח, לא נהנין ולא מועלין. דמי עולה – יביאו עולה, ומועלין בהן. דמי שלמים – יביאו שלמים, ונאכלין ליום אחד ואינן טעונין לחם.

האיש מגלח על נזירות אביו, ואין האשה מגלחת על נזירות אביה. פיצד? מי שהיה אביו נזיר והפריש מעות שתומין על נזירותו, ומת, ואמר: "הריני נזיר על מנת שאגלח על נזירות מעות אבא". אמר

רבי יוסי: הרי אלו יפלו לנדבה, אין הוא מנלח על נזירות אביו ואי זהו שהוא מנלח על נזירות אביו?
 מי שהיה הוא ואביו נזירים, והפריש אביו מעזת סתומין לנזירותו, ומת – זהו שהוא מנלח על נזירות
 אביו.

גמרא (ניקרא יג) איש. אין לי אלא איש, אשה מניין? תלמוד לומר, צרוע, בין איש, בין אשה, בין
 קמן. אם בן למה נאמר איש? לענין שלמון, האיש פורע ופורם, אין האשה פורעת ופורמת.

האיש מדיר והאיש מגלה. רבי יוחנן בשם רבי מאיר: כ"ד דברים מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל,
 וזה אחד מהן. בית שמאי אומרים: אין האיש מדיר את בנו בנזיר, ובית הלל אומרים: מדיר בנו
 בנזיר.

תני: בניזירי מרחם – אית דבגעי מימר: עד שביא שתי שערות, אית דבגעי מימר: עד שיבא לעזת
 נדרים. הפל מודין, שאם יבא לעזת נדרים – שאינו כזיר.

גילה או שגילהו קרובים, מיהא או שמיחהו קרובים. בכל לשונות – כמי שמיחה. ישב לו לפני
 הפפר – כמי שלא מיחה.

קרוב מהו שמיחה?

מהו שתחול עליו נזירותו ונזירות אביו באחת? מעשה בי רבי חנינה בן חנינה, שהדירו אביו והיה
 רבן שמעון בן גמליאל בודקו אם הביא שתי שערות. אמר לו: מפני מה אתה בודקיני? "אם נזירות
 אבא עלי – הריני נזיר, ואם לאו – הריני נזיר מכבר!" עמד רבן גמליאל ונשקו על ראשו, ואמר לו:
 כמותי אני, שאי את יוצא מן הזקנה עד שתורה הנראות בישראל. אמר רבי אלעזר בר צדוק: אני
 ראיתיו יושב ודורש ביבנה.

רבי אחא רבי אימי אמר, רבי יוסי בן חנינה שאל: מליקת העוף שלו, מהו שתאכל? עד דאת מקשי
 לה למליקת העוף, קשיתה לשחיטת העוף! תמן: ספק אחד, וכא, שני ספיקות.

אמר רבי מני: ואפילו הכא ספק אחד הוא, בהדא דתני: הנוחר והמעקר – אין בו משום שחיטת חילין
 בעורה. רבנין דקיסרין בשם רבי יוסי בן חנינה: אפילו ספק אחד אינו, כמאן דאמר: אין שחיטת העוף

[דף כ' ע"א]

מהנורת מדבר תורה (במדבר יא) וישטחו להם שמוח – וישטחו להם שחוט.

עד פדון, בשוין, הוא ובגנו גזיר אחת. הוא גזיר אחת ובגנו גזיר אחר? הוא גזיר אחת ובגנו גזיר אחר? הוא גזיר אחת ובגנו גזיר אחר? הוא גזיר אחת ובגנו גזיר אחר?

מאי טעמא דרבי יוסי? קרבנו לה' על גזרו – שיקדום גזרו לקרבנו, ולא שיקדום קרבנו לגזרו! הוון בעיי מימר: רבי יהודה יודי לרבי יוסי, אשפחה, אמר: לא דו מודו לדו, ולא דו מודו לדו.

הדרן עלה מי שאמר

פרק ה

הלכה א' מתני' בית שמאי אומרים: הקדש טעות – הקדש; ובית הלל אומרים: אינו הקדש.

פיצד? אמר: "שור שהור שיצא מביתי ראשון, הרי הוא הקדש"; ויצא לכן – בית שמאי אומרים: הקדש. ובית הלל אומרים: אינו הקדש.

"דינר זהב שיעלה בנדי ראשון, הרי הוא הקדש"; ועלה של פסח – בית שמאי אומרים: הקדש; ובית הלל אומרים: אינו הקדש.

"חבית של יין שתעלה לנדי ראשונה, הרי הוא הקדש"; ועלה של שמן – בית שמאי אומרים: הקדש; ובית הלל אומרים: אינו הקדש.

גמרא תפון תנינן: המתפנין לומר: תרומה, ואמר: מעשר. מעשר, ואמר: תרומה. עולה, ואמר: שלמים. שלמים, ואמר: עולה.

אמר רבי ירמיה: בא לומר: חולין, ואמר: עולה – קדשה. אמר רבי יוסי: המתפנין להקדיש אגן קיימין, אלא שהוא טועה משום דבר אחר היא.

מתניתא מה היא? על דעתיה דרבי ירמיה – במחלוקת. על דעתיה דרבי יוסי – דברי הכל.

(ויקרא ה) בשפתים – לא בלב. וכול שאני מוציא את הגומר בלב, תלמוד לומר: לבטא. שמואל אמר: הגומר בלב – אינו חייב עד שיוציא בשפתיו.

והתני: (שמות לה) כל נדיב לב, זה הגומר בלב; אתה אומר: זה הגומר בלב, או אינו אלא המוציא בשפתיו, כשהוא אומר: (דברים כג) מוצא שפתיך תשמר ועשית – הרי המוציא בשפתיו אמור. הא מה אני מקיים כל נדיב לב? זה הגומר בלב!

[דף כ' ע"ב]

מאן דמר שמואל - לקרבן?

תמן תנינן: הפכנס מעות ואמר: "הרי אילו לשקלי", בית שמואי אומרים: מותרן נדבה. ובית הלל אומרים: מותרן חילין. "שאביא מהן שקלי" - שוין שמותרן חילין.

אילו להטאתי - שוין שמותריהן נדבה. שאביא מהן הטאתי - שוין שמותריהן חילין.

רבי יוסי בשם רבי אלעזר: מה פליגא? במכנס פרוטרוט, אבל באומר: "אילו" - כל עמא מודי שהמותר נדבה.

רבי חזקיה רבי ביבי בשם רבי לעזר: מה פליגא? במכנס פרוטרוט, אבל באומר: "אילו" - כל עמא מודיי שהמותר חילין.

אמר רבי חזקיה: מתניתא מסייע לרבי ביבי. אמר רבי שמעון: מה בין שקלים להטאת? אלא, שהשקלים יש להן קיצבה.

מה נן קיימין? אם באומר: שאביא מהן שקלים - כל עמא מודיי שהמותר חילין. אם באומר: שאביא מהם הטאתי - כל עמא מודיי שהמותר חילין!

אלא כן אנן קיימין, באומר: "אילו"! שקלים, על ידי שקצבתן מן התורה - מותרן חילין. הטאת, על ידי שאין קצבתן מן התורה - מותרה נדבה.

מה עבד לה רבי יוסי? פתר לה: במכנס פרוטרוט, בבית הלל.

הפריש שקלו, סבור הוא שהוא חייב, ונמצא שאינו חייב - לא קדש.

הפריש שנים, סבור שהחייב שנים, ונמצא שאינו חייב אלא אחת. אותו השני, מה את עבד ליה? סבר שהוא חייב ונמצא שאינו חייב. באומר: אילו.

נישמעינה מן הדא: הפריש הטאתו, סבור שהוא חייב ונמצא שאינו חייב - לא קדשה. הפריש שנים, סבר שהוא חייב שנים ונמצא שאינו חייב אלא אחת, אותה השנייה (מה את עבד לה? סבור שהחייב ונמצא שאינו חייב, או באומר: אילו, אלא) רועה. הכא נמי, אילו - לנדבה. היאך אתה אומר אילו?

תמן תנינן: האומר: "הרי עלי במחבת"

[דף כ"א ע"א]

והביא במרחשת, "במרחשת" והביא במחבת. רבי יוסי בשם רבי שמעון בן לקיש: דבית שמאי היא, דבית שמאי אומרים: הקדש טעוה - הקדש.

רבי זעירא בעא קימי רבי יוסי: ולמה לי נן פתרון לה דברי חבל? באומר: במחבת אמרתי, אבל אם אמר: הרי עלי במחבת, וחזר ואמר במרחשת, וצא!

אתא רבי חנינא ורבי יסא בשם רבי יוחנן: דברי חבל היא.

רבי ירמיה בעי: אמר: הרי עלי או במחבת או במרחשת, וחזר ואמר במחבת, וחזר ואמר במרחשת? רבי יודה בר פזי בשם רבי אחא, רבי חמא בשם רבי יוסי: קובען אפילו בפה.

סברין מימר: אפילו ימים טובים קובעין, אפילו בלים קובעין.

תמן תנינן: רבי יוסי בי רבי יודה אומר: עשה שונג כמזיד בתמורה, ולא עשה שונג כמזיד במוקדשין. חזקיה אומר: לשונג בלא תעשה, ולממיר בלא תעשה. אבל אם בא לומר: חולין, ואמר: עולה - לא קדשה.

אמר רבי יוחנן: בא לומר: חולין, ואמר: עולה - קדשה. אבל אם בא לומר: עולה, ואמר: חולין - לא קדשה. ותייא דרבי יוחנן ברבי יוסי בי רבי יודה בתמורה, כפתרה דרבי ירמיה על דבית שמאי במוקדשין.

על דעתיה דרבי יוחנן, ניהא עשה שונג כמזיד בתמורה, ולא עשה שונג כמזיד במוקדשין? במקדיש בכור.

ומי קדש? לא בן אמר רבי חיה ורבי אחא, רבי יסא בשם רבי יוחנן: הקדיש בכור עולה למזבח - אפילו לדמים לא קדש. הקדיש בעל מום למזבח - אפילו בתמורה לא קדשה! אלא, המקדיש בעל מום עובר.

ומחזר הוא למכות? אמר רבי יודן אבוי דרבי מתנה:

[דף כ"א ע"ב]

תיפתר, במקדש תמימין לבדק הבית. רבי יוסי בי רבי יודה – בשיטת אביו: הקדיש תמימים לבדק הבית – עובר בעשה. מניין בלא תעשה? תלמוד לומר (ויקרא כב) וידבר ה' אל משה לאמר – לאו אמור. דברי רבי יודה.

רבי הוה יתיב מתני בפרשת אין ממירין בכבור, וחליף אבוי דבר פדיה. חמתיה רבי, אמר: אנא ידע מה אמר פדון? אנא מימר, וידבר ה' אל משה לאמר – לא יימר, דברי רבי יודה. וכתוב פז? דמר רבי אמי בשם רבי יוחנן: גורעין לדרוש מתחילת הפרשה לסופה. רבי הנניח בשם רבי ירמיה: ואפילו באמצע התיבה, (שם ב) ויצקת עליה שמן מנחה היא – ויצקת משמן מנחה, לרבות כל המנחות ליצקה.

תמן תנינן: שום היתומין – ל' יום. שום הקדש – ס' יום. ומכריזין בבקר ובערב.

אמר רבי מנא: רבי ליעזר – חשש על הערמה. רבי יהושע – לא חשש על הערמה.

אמר רבי יוסי בי רבי בון: אתיא דרבי אליעזר בבית שמאי, ודרבי יהושע בבית הלל.

דרבי אליעזר בבית שמאי, דבית שמאי אומרים: אין אדם נשאל על הקדושו, והוא דהוה אמר: צריך להדיר הנגיה.

ודרבי יהושע בבית הלל, דבית הלל אומרים: אדם נשאל על הקדושו, והוא דהוה אמר: אינו צריך להזיר הנגיה. מה נפשך, תהא בו האיש (הוה) [תהא] שישאל על הנגיה?

מודה רבי יהושע בערב – שהוא צריך להדיר הנגיה.

מה אמר רבי יהושע במתנה? מפיון שהוא נותן מתנה בעין ופה – אינו צריך להדיר הנגיה, או מאחר שהורע פוהו והוא חוזר בו – צריך להדיר הנגיה.

[דף כ"ב ע"א]

נישמעניה מן הדא: קריבתיה דרבי חגי, הוה פעל תיב קרטס, אתא מרי חוכא, וטרף. אתא עובדא קומי דרבי אחא, אמר: [אין] צריך להדיר הנגיה. רבי יוסי אמר: (אין) צריך להדיר הנגיה.

אמרין חבריא קומי רבי אחא ורבי יוסי: יאות אמר רבי אחא, דאין חוזר הוא עליה, לא אתי מרי חובה וטרף? אמר לון רבי יוסי: עבדה לון תכשימים, עבדה לון פרה פרנן. אמר רבי חניי: משה! יאות אמר רבי יוסי ונפק עובדא ברבי אחא.

תמן את אמר: תצא ותרעה בעדר, וקא את אמר אכין. אמר רבי יוסי בי רבי בון: תמן לגזירותו נשאל, מכה גזירות יצאו קרבנותיו לחולין.

רבי ירמיה בשם רבי הונא, רבי חזקיה ורבי אחא בשם רבי יוחנן: כל עמא מודיי שאין נשאל על תמורתו! מה פליגין? בהקדישו. שבית שמאי אומרים: בשם שאין אדם נשאל על תמורתו, כך אין נשאל על הקדישו. בית הלל אומרים: אדם נשאל על הקדישו, ואין נשאל על תמורתו.

רבי שמעון בן לקיש בשם בר קפרא: את תופשו משם שור משם ראשון? שור שחור שיצא מבית ראשון, ויצא לבו, ויצאו שהורין אחריו, את תופשו משום ראש לשחורים! שור לבן שיצא מבית ראשון, ויצא שחור, ויצאו לבנים אחריו, את תופשו משום ראש ללבנים.

שור שעמד על האבום, ונמצא רבין. רבין, ונמצא עומד. יהא בה פה פהדא דמר רבי אבהו בשם רבי יוחנן: נתפון לתרום פרי חייטין, ותרם שעורים; בלילה – לא עשה כלום, ביום – מה שעשה עשוי. שחמתית ונמצאת אגרון, אפילו ביום – לא עשה כלום.

[דף כ"ב ע"ב]

איל – לא כלום. עגל – אין, דכתיב (ויקרא ט) ועגל בן בקר לתאטא.

פכש – לא כלום. סלעים – לא כלום. פרוטרזט – לא כלום. דינר וקב – קדש.

הלכה ב' מתני' מי שנדר בגזיר, ונשאל לחכמים ואסרו – מונה משעה שגזר. נשאל לחכמים והתירו, והיתה לו בהמה מופרשת – תצא ותרעה בעדר. אמרו בית הלל לבית שמאי: אין אתם מודין בזה שהוא הקדש טעות שתצא ותרעה בעדר? אמרו להן בית שמאי: אי אתם מודין במו שמעדה, וקרא לתשיעי – עשירי, ולעשירי – תשיעי, ולאחד עשר – עשירי, שהוא מקודש! אמרו להן בית הלל: לא השבט קידשו! ומה אילו טעה והניח את השבט על השמיני או על שנים עשר, שפא עשה כלום? אלא כתוב שקידש את העשירי, והוא קידש את התשיעי, ואת אחד עשר.

גמרא תני: בית שמאי אומרים: משעיה שנסאל. ובית הלל אומרים: משעיה שגזר. מה נן קיימין? אם בשגילגל בגזרו – כל עמא מודיי משעיה שנסאל. אם בשלא גילגל בגזרו – כל עמא מודיי משעיה שגזר! אלא כי נן קיימין, בשעתיד לישאל, בית שמאי אומרים: מבין שעתיד לישאל – מגלגל הוא. ובית הלל אומרים: אילו גילגל, לא הוה נשאל.

הרי שגזר ותייה מגלגל בגזרו – אין נשאלין לו, אלא אם בן נהג בהון באיפור, בימים שנהג בהון בהיתר; דברי רבי יודא. אמר רבי יסא: בפה דברים אמורים? בגזרו מרובה, אבל בגזרו ממועט – דיו שלשים יום.

ומה בין גזרו מרובה לגזרו ממועט? אלא, אכן הוא, בפה דברים אמורים? בזמן שגילגל בגזרו זמן מרובה. אבל גילגל בגזרו זמן ממועט – דיו שלשים.

מה נן קיימין? בשגילגל בטומאה – כל עמא מודיי שפטר הכל. אם בשלא גילגל אלא בתגלחת – כל עמא מודיי שלא סתר אלא שלשים יום! אלא בן אגן קיימין: בשגילגל בין. בעומד בתוך גזירותו, אבל בעומד לאחר גזירותו, אבל – סתר.

[דף כ"ג ע"א]

תמן תנינן: קרא לתשיעי עשירי, ולעשירי תשיעי, ולאחד עשר עשירי, שלשתן מוקדשין; התשיעי – נאכל במומו, והעשירי – מעשר. ואחד עשר קרב שלמים. (ויקרא כז, לב) יהיה קדש – מלמד שהקדושה חלה על התשיעי ועל אחד עשר. יכול יקרבו שניהן? תלמוד לומר (שם ג, א) בקר בקר – לרבות אחד עשר. מן הבקר – להוציא את התשיעי. מה ראית לרבות אחד עשר ולהוציא תשיעי? אחר שריבה הכתוב, מי עט, שתימצא אומר: אימתי הקודש עושה תמורה, לפניו או לאחריו? הוי אומר: לאחריו. מרבה אני עשר שהוא אחר הקדושה, ומוציא אני את התשיעי שהוא לפני הקדושה.

עד דדון, בסבור בו שהוא עשירי, וקרוי עשירי. הוה יודע בו שהוא תשיעי, וקרייו עשירי, חברייה אכרין: קדש. רבי יודן אמר: לא קדש.

מתניתא מסייע לחברייא, אמרו בית הלל לבית שמאי: אין אתם מודין שתצא ותרעה בעדר. אמרו להן בית שמאי: אי אתם מודין כמי שפעה וקרא לתשיעי עשירי, ולעשירי תשיעי, ולאחד עשר עשירי – שהוא מוקדש. ואינן מקבלין מנהון, דלא בן, יתיבונן, מה אתם משיבין אותנו מן דבר שהיה קדוש

אלא בטעות, על דבר שהוא קדוש בין בטעות בין שלא בטעות? כפי דמר רבי אמי: עשירי הוה בתשובה! או יבא כפי דמר רבי נסא: באינש דאית ליה תרין טעמין, ומתיב חד מנהון.

הלכה ג' מתני' מי שגזר בגזיר, והלך להביא את בהמתו, ומצאה שנגנבה; אם עד שלא נגנבה בהמה נזר – הרי זה נזיר. אם משנגנבה בהמה נזר – אינו נזיר. זו טעות טעה נחום איש המדי, כשעלו נזירים מן הגולה, ומצאו בית המקדש חרב, אמר להן נחום איש המדי: אילו הייתם יודעים שבית המקדש עתיד ליתרב, נזירים הייתם? אמרו לו: לא! והתירן נחום איש המדי. וכשבא דבר אצל חכמים, אמרו: כל שגזר עד שלא חרב בית המקדש – נזיר, ומשחרב בית המקדש – אינו נזיר.

גמרא מה אנן קיימין? אם בשראה בהמה עוברת בשוק, ואמר: הריני נזיר על בהמה זאת שעברה, אפילו משנגנבה בהמה – נזיר! אם כסבור שיש לו, ומצא שאין לו? כן אנו אומרים, היה עשיר והעני תיפקע ממנו נזירותו? אלא אכן אנן קיימין, באומר: הריני נזיר על הבהמה שיש לי בתוך הבית, והלך ומצאה שנגנבה; אם עד שלא נגנבה הבהמה נזר – הרי זה נזיר. אם משנגנבה הבהמה נזר – אין זה נזיר.

תלמידוהי דרבי חייה בר לוליינא אמרין: רבי יהודה שאל: החזירה הנזכים בלילה; למפרע חזר עליו נזירותו, או מיכן ולבא?

זו טעות טעה נחום איש המדי. מה טעה? שפתח להם

[דף כ"ג ע"ב]

בבבולד. אמר להם נחום איש המדי: אילו הייתם יודעין שבית המקדש עתיד ליתרב, נזירין הייתם? אמר רבי זעירא: הנה צריך מימר לון, לא הייתם יודעין שפכר נתנבאו הנביאים לכם שבית המקדש עתיד ליתרב, לא הוות בבבולד. אמר לון רבי הילא: עוד הוא בבבולד, יקלין הוון מימר, ידעין הוינן, אלא הוינן סברין דמילייא רחיקין (יהוקאל מב) החזון אשר הוא הוזה ליםים רבים.

תני: שלש מאות נזירין עלו בימי שמעון בן שטח. מאה וחמשים מצאו להם פתח, ומאה וחמשים לא מצאו להם.

אתא גבי ינאי מלבא, אמר ליה: אית הקא תלת מאון נזירין, פעיי תשע מאון קרבנין. הב את פלגא מן דידך, ואנא פלגא מן דידי. שלח ליה ארבע מאה וחמשים. אזל לישנא בישא, אמר ליה: לא יהיב מדידיה פלום. שמע ינאי מלבא, וכעם. שמע שמעון בן שטח, וערק.

לכתר יומיו, סלקין בני נש רב רבי ממלכותא דפרס, אמרו ליה: נהירין חיינן דהנה גברא חד סב והנה אמר קומינן מילין דהכמה. תני לון עובדא. אמרו לון: שלח אייתיתיה. שלח, יתב ליה מילה ואייתיתיה, אתא ליה בין מלכא למלכתא אמר ליה: למה אפליתה ביה? אמר ליה: אנא לא אפליתי קד, את ממונך, ואנא מן אורייתך, דכתיב (קהלת ז) כי בצל החכמה בצל הכסף. אמר ליה, ולמה ערקת? אמר ליה: שמעית דמרי פעם עלי, וקיימית הדין קרא (ישעיה כו) חבי כמעט רגע עד יעבר זעם, וקרא עלוי (קהלת ז) ויתרון דעת, החכמה תחיה בעליה.

אמר ליה: ולמה יתבת בין מלכא למלכתא? אמר ליה: בסיפרא דבר סירה פתיב: סלסלה ותרוממך ובין נגידים תושבך.

אמר: הבו ליה פסא וניבריה. ובזו ליה פסא, ומר: גברך על המזון שאכל יצאי ותכיריו. אמר ליה: עד דדון את בקשיותך? אמר ליה: ומה נימור? גברך על המזון שלא אכלנו? אמר, יובכ ליה ואכל, ואמר: גברך על המזון שאכלנו.

אמר רבי יוחנן: חלוקין על שמעון בן שמח. רבי ירמיה אמר: על הראשונה. רבי בא אמר: על השנייה. מחלפה שיטתיה דרבי ירמיה, תמן – צריכא ליה, וכא – פשיטא ליה! הן דצריכא ליה – ברבנן. הן דפשיטא ליה – ברבן שמעון בן גמליאל, דתני עלה, היסב ומבל עמהו, אף על פי שלא אכל עמהו פזית דגן – מזמניו; דברי חכמים. רבי יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן: לעולם אין מזמניו עליו, עד שיאכל פזית דגן. דתני: שנים בפת, ואחד בירק – מזמניו. מתניתא דרבן שמעון בן גמליאל.

הלכה ד' מתני' היו מהלכין בדרך, ואחר בא כנגדן. אמר אחד מהן: הריני גזיר שזה איש פלוגי. ואחר אמר: הריני גזיר שאינו הוא. הריני גזיר שאחד מכם גזיר. שאין אחד מכם גזיר. ששניכם גזירין. שכולכם גזירין. בית שמאי אומרים: בולן גזירין. ובית הלל אומרים: אין גזיר אלא מי שלא נתקיימו דבריו. ורבי טרפון אומר: אין אחד מהן גזיר.

[דף כ"ד ע"א]

הרתיע לאחוריו – אינו גזיר. רבי שמעון אומר: יאמר: אם היה כדברי – הריני גזיר הובה, ואם לאו – הריני גזיר נדבה.

ראה את הבוי ואמר: הריני גזיר שזה היה. הריני גזיר שאין זה היה. הריני גזיר שזה בהמה. הריני גזיר שאין זה בהמה. הריני גזיר שזה היה ובהמה. הריני גזיר שאין זה לא היה ולא בהמה. הריני גזיר שאחד מכם גזיר. שאין אחד מכם גזיר. ששניכם גזירין. שכולכם גזירין. – הרי בולן גזירין.

גמרא ביני מתניתאי: מי שנתקיימו דברים. לשון הפיוץ הוא, דלא קברת ברה.

תני: רבי יהודה אומר משום רבי טרפון: אין אחד מהן נזיר, שאין נזירות אלא על התריות. הדין הוא דרבי יהודה אומר: ספק נזירות מותר!

מה נן קיימין? אם בשנה אומר ראובן, וזה אומר שמעון, מה נפשד, ראובן הוא – נזיר הוא, שמעון הוא – נזיר הוא. אלא, כי נן קיימין: בשנה אומר ראובן, וזה אומר שמעון, הרתיע לאחוריו, אינו לא ראובן ולא שמעון – אינו נזיר.

הדין הוא דרבי שמעון אומר, אינו מביא קרבן עד שיתנה.

תני, וכולן מונין תשעה נזירות. והא אינון עשרו! אי איפשר שלא נתקיימו דברי אחד מהן.

אמר רבי יסא: דבית שמאי היא, דבית שמאי אומרים: הקדש טעות – הקדש.

הדרן עלך בית שמאי

פרק ששי

הלכה א' מתני' שלשה מינין אסורין בנזיר: הטומאה, והתגלחת, והיוצא מן הגפן. וכל היוצא מן הגפן – מצטרפין זה עם זה. ואינו חייב עד שיאכל מן הענבים פזות. משנה ראשונה: עד שישתה רביעית יין. רבי עקיבה אומר: אפלו שרה פיתו כיון, ויש בה כדי לצרף פזות – חייב.

[דף כ"ד ע"ב]

גמרא הטומאה, דכתיב (במדבר ו) כל ימי הזירו לה' על נפש מות לא יבא. תגלחת, דכתיב (שם) כל ימי נדר נזרו תער לא יעבר על ראשו. היוצא מן הגפן, דכתיב (שם) כל ימי נזרו מכל אשר יעשה מנפן חיון וגו'.

תני רב זבי קומי רבי יוחנן: זיבת וקיסר וניסוף בהעלם אחד – חייב על כל אחת ואחת. אומר ליה רבי יוחנן: בכליאי, עברת בידך תלתא נהרין, ואתפדת! ואינו חייב אלא אחת. עד דלא יתברינה בידיה – יש פאן אחת, ואין פאן הנה. מן דתברה בידיה – יש פאן הנה, ואין פאן אחת.

רבי בא בר מפל בעא קומי רבי זעירא: ויהא חייב על פל אחת, במה דתימא בשבת (שמות כ) לא תעשה כל מלאכה – בלל. (שם לה) לא תבערו אש בכל משבתים – פרט. והלא תבערו בכלל הנה, ויצא מן הכלל ללמוד, מה תבערו מיוחדת מעשה יחידים, ותיבין עליה בפני עצמה, אף כל מעשה ומעשה שיש בו, לחייב עליו בפני עצמו. וכא (שם כ) לא תעבדם, בלל. לא תשתחוה, פרט. והלא השתחוה בכלל הנה, ולמה יצאת מן הכלל? ללמוד לומר לך, מה השתחוה מיוחדת מעשה יחידים ותיבין עליה בפני עצמה, אף כל מעשה ומעשה שיש בה, לחייב עליו בפני עצמו!

אמר לך: בשבת – בלל במקום אחד ופרט במקום אחר, ובעבודה זרה – בלל שהוא בצד הפרט. אמר ליה: והקתיב (שם לד) לא תשתחוה לאל אחר – הרי שכלל במקום אחד ופרט במקום אחר! אמר ליה: מכיון שאין את ללמוד מצידו – אפילו במקום אחר אי את ללמוד.

תברייא אמרי: לא שנייא היא, בין שכלל במקום אחד ופרט במקום אחר, בין שכלל ופרט במקום אחד – בלל ופרט הוא. בשבת – בלל ואחר כך פרט. ובעבודה זרה – פרט ואחר כך בלל.

רבי יוסי אמר: לא שנייא, בין שכלל ואחר כך פרט, בין שפרט ואחר כך בלל – בלל ופרט הוא. בשבת – בלל בעבודתה, ופרט בעבודתה. ובעבודה זרה – בלל בעבודתה, ופרט למלאכת הגבוה.

אמר רבי מנא: תבערו – שלא לצורך יצאת. השתחוה – לצורך יצאת, ללמוד על עצמה שאינה מעשה.

[דף כ"ה ע"א]

ותניא בתרא דתני הוקיה: (שמות כב) זבח לאלהים יחרם. יצאת וביחה – ללמוד על הכל. השתחוה – ללמוד על עצמה, שאינה מעשה. או חלף! דבר שהוא מעשה – מלמד, דבר שאינו מעשה – אינו מלמד.

אמר רבי ירמיה: תבערו לצורך יצאת, ללמוד על פתי דינין שלא יהו יושבין בשבת, מה טעמא? נאמר כאן: בכל משבתים. ונאמר להלן (במדבר לה): והיו אלה לכם לחקת משפט לדורתיכם בכל משבתים. מה מושבות שנאמר להלן – פתי דינין, אף מושבות שנאמר כאן – בבתי דינין תפתיבן מדבר!

אמר רבי שמואל בר אבדומא: מכיון דתימר לצורך יצאת, פתי שייצאת שלא לצורך.

מסכת שקלים פרק שלישי

א. שלשה עשר שופרות היו במקדש, וכתוב עליהן: תקלין חדתין, תקלין עתיקין, קנין וגזולי עולה, עצים ולבונה זהב לפפרת, ששה לנדבה, תקלין חדתין שבכל שנה ושנה, ועתיקין שלא שקל אשתקד - שוקל שנה הבאה, אלו ואלו נופלין לשופרי לשכה.

ב. קנים, האומר: 'הרי עלי קן' - מביא דמי קנו, ונותן לשופר, הביא בפחות - אין מקבלין הימנו. הביא מותר - כהן נוטל דמי קנו ונותן לשופר, ומותר אל יפול לשופר של נדבה. כהנים מקבלין אותן, ולוקחין בהן קנין ומקריבין אותן, חצין חטאות וחצין עולות. האשה שנתנה דמי קנה לשופר - אוכלת בזבחים לערב. רבי יהודה אומר: לא היה שופר לקנים מפני התערבות, אלא האומר: הרי עלי תורין - מביא ונותן לשופר של תורין, בני יונה - מביא ונותן לשופר של בני יונה.

ג. עצים, האומר: 'הרי עלי עצים' - מביא דמי שני גזרי עצים ונותן לשופר. כהנים מקבלין אותן ולוקחין בהן עצים, ומקריבין אותן לגבי מזבח, נאותין בהן ואין מועלין בהן, ואם הקריבן בחוץ - פטור. אבל אם אמר: 'הרי עלי שני גזרי עצים אלו' לגבי מזבח, מביא שני גזרי עצים ונותן לשופר. כהנים מקבלין אותן ממנו ומקריבין אותן לגבי מזבח. ואין נאותין בהן, אבל מועלין בהן, ואם הקריבן בחוץ - חייב; דברי רבי. וחקמים אומרים: אם הקריבן בחוץ פטור, אלו ואלו נופלין ללשכת דיר העצים.

ד. לבונה, האומר: 'הרי עלי לבונה' - מביא דמי מלא קמץ לבונה, ונותן לשופר. כהנים מחלקין אותן ולוקחין בהן לבונה, ומקריבין אותה לגבי מזבח.

ה. זהב, האומר: 'הרי עלי זהב' - מביא דמי דינר זהב, ונותן לשופר. מחלקין אותן

כהנים, ולוקחין בהן זהב, ועושים אותו רקועי זהב לבית קדשי הקדשים.

ו. ששה לנדבה, פנגד מותר חטאות ואשמות, ומותר קני זבות וקני יולדות ואשם קרבן נזיר ומצרע. האומר: 'מנה זו לנדבה', 'סלע זו לנדבה' - מביא ונותן לשופר של נדבה. כהנים מחלקין אותן ולוקחין בהן עולות, הבשר לשם והעורות של כהנים.

ז. מעות שנמצאו לפני סוחרים בהמה, לעולם מעשר. ובהר הבית חלין, ובירושלים, בשאר ימות - השנה חלין, ובשעת הרגל - הכל מעשר. אמר רבי יוסי: אלו דברי בית שמאי, ובית הלל אומרים: לעולם מעשר, חוץ מן הנמצאים בהר הבית בשאר ימות השנה של חלין.

ח. בשר שנמצא בעזרה, מחרוזות - מתר, שאין עושים בשר הקדש מחרוזות. שעל גבי אשפה - בכל מקום אסור.

ט. נכרי שהביא שלמיו, נתנן לישראל - ישראל אוכלן. נתנן לכהן - הכהן אוכלו. גר שמת ובזבזו את נכסיו, ואחר כך נודע שהן של הקדש - מוציאין מידן.

י. אמר רבי יוסי: האוכל קדשי קדשים לאחר זריקת דמים - משלם את הקרן ואין משלם את החמש. רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר: משלם קרן וחמש לכהנים, וכהנים לוקחין בהן שלמים, ומקריבין אותן לגבי מזבח.

יא. פרכת, ארפה ארבעים אמה ורחבה עשרים אמה, והיתה נארגת תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר מעשה חושב. אחרת היתה שם - ארפה עשרים אמה ורחבה עשר אמה, והיתה נארגת תכלת וארגמן ותולעת שני, ושש משזר מעשה רוקם, והיתה פרוסה על פתחו של היכל מבחוץ. רבי יהודה אומר: זו שמוציאין אותה מבפנים, והיתה מקפלת אחד לשנים ושנים לארבעה. היתה פרוסה על פתחו של

שהן חובה - שתייהן עולות. רצה להביא חובתו מן ההקמה - ביא. הביא עולות בהמה לספירתו - יצא. מנחות ונסכים - לא יצא, לא אמרו 'קן' אלא להקל עליו. הביא לצרעתו - יחזר ויביא לכפרתו. לגזירתו - יחזר ויביא לכפרתו. קנו של גר - אין נוהגת אלא בפני הבית, וצריך להביא מעכשו. רבי שמעון אומר: אין צריך להביא מעכשו מפני תקלה.

טו. מפני מה אמרו שקלים אין נוהגין אלא בפני הבית? לפי שאין תורמין מן הישנה, ומפני מה אמרו בכורים אין נוהגין אלא בפני הבית? משום שנאמר (שמות כג, יט): "ראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אלהיך", כל זמן שיש לך בית - יש לך בכורים. אין לך בית - אין לך בכורים.

טז. כהן גדול אין נכנס לעזרה לעבודה, אלא אם כן נמשח שבעה ונתרבה שבעה, אף על פי שלא נמשח שבעה ונתרבה שבעה ועבד - עבודתו כשרה. כהן הדיוט, אין נכנס לעזרה לעבודה, אלא אם כן הביא עשירית האיפה משלו, ועובדה בידו, אף על פי שלא הביא עשירית האיפה משלו, ועובדה בידו, ועבד - עבודתו כשרה. בן לוי אין נכנס לעזרה לעבודה, אלא אם כן למד חמש שנים, שנאמר (במדבר ח, כד): "זאת אשר ללוים מבין חמש ועשרים שנה", ולהלן הוא אומר (במדבר ד, ג): "מבין שלשים שנה", אם נאמר 'מבין חמש ועשרים', למה נאמר 'מבין שלשים'? ואם נאמר 'מבין שלשים', למה נאמר 'מבין חמש ועשרים'? אלא כל אותן שנים שמבין חמש ועשרים ועד בן שלשים היה למד, מכאן ואילך מקריבין אותו לעבודה, מכאן אמרו: כל שאינו מראה סימן טוב במשנתו בתוך חמש שנים - שוב אינו מראה. רבי יוסי אומר: שלש שנים, שנאמר (דניאל א, ד-ה): "ולגדלם שנים שלש, וללמדם ספר ולשון כשדים".

יז. זקן, אין מושיבין אותו בלשכת הגזית אלא אם כן נעשה דין בעירו, משנעשה דין בעירו - מעלין ומושיבין אותו בהר הבית,

היכל מבחוץ. אמרו לו: מי ששמש בקדשה חמורה - תחזור תשמש בקדשה קלה? דבר אחר: בזו כתוב (שמות כו, א): "מעשה חשב", ובזו כתוב (שמות כו, לו): "מעשה רקם". רבי נחמיה אומר: בזו כתוב 'מעשה חשב' - שני פרצופות, ובזו כתוב 'מעשה רקם' - פרצוף אחד, אלא שמוציאין זה אותה מבפנים. היתה מקפלת אחד לשנים ושנים לארבעה, והיתה נתונה בעליה כנגד התחתונה, שנאמר (שמות כו, לג): "והבדילה הפרכת לכם בין הקדש וגו'". רבי חנינא בן אנטיגנוס אומר: שתי פרוכות היו שם, אחת פרוסה ואחת מקפלת, נטמאה פרוסה - פורסין את המקפלת, בערב יום הכפורים מכניסין את הקדשה ומוציאין את הישנה.

יב. בשור קדשי קדשים שנטמא, בין באב הטמאה ובין בולד הטמאה, בין מבפנים בין מבחוץ. בית שמאי אומרים: הכל ישרף בפנים, חוץ משנטמא באב הטמאה בחוץ. ובית הלל אומרים: הכל ישרף בחוץ, חוץ משנטמא בולד הטמאה מבפנים. רבי אליעזר אומר: מה שנטמא באב הטמאה, בין מבפנים בין מבחוץ - ישרף בחוץ, ושנטמא בולד הטמאה, בין בחוץ בין בפנים - ישרף בפנים. רבי יהודה אומר: כדברי בית שמאי. ורבי עקיבא אומר: כדברי בית הלל.

יג. איברי תמיד שאמרו 'נותנין למטה' - נתנין מחצי כבש ולמטה במזרח, ושאמרו 'נותנין למעלה' - נתנין מחצי כבש ולמעלה במערב. רבי חנניא בן עקשיא אומר: אלו ואלו נתנין מחצי כבש ולמטה, אלא שהתמידין במערב ומוספין במזרח, ושל ראשי חדשים נתנין תחת פרסב המזבח למטה. איזה הוא פרסב המזבח? בין קרן לקרן, מקום הלוח רגלי הכהנים ואילך.

יד. גר מעכב לאכול בזבחים, עד שייבא קנו. הביא פרידה אחת - אוכל בזבחים לערב. כל חיבי קנין שבתורה - חצין חטאות וחצין עולות, חוץ מקנו של גר, שאף על פי

העולם, אלא שאתה מבקש לטול לך כהונה גדולה? ! באותה שעה, ידע יוסף בן אלם שהוסע² מן הכהונה גדולה.

ה. כיצד כהן גדול נוטל חלק בראש? אומר: זו חטאת שלי, זה אשם שלי, חלה אחת משתי חלות, ארבע וחמש חלות מלחם הפנים. רבי אומר: אומר אני שיהא זה נוטל מחצה, שנאמר (ויקרא ב, ג): "והיתה לאהרן ולבניו" - מחצה לאהרן ומחצה לבניו. במה דברים אמורים? בקדשי מקדש, אכל בקדשי הגבול - אחד כהן גדול ואחד כהן הדיוט חולקין בשוה.

ו. מצות כהן גדול להיות גדול מאחיו: בנוי בכח, בעשר, בחכמה ובמראה. אין לו - מנין שיגדלוהו אחיו הכהנים? נאמר (ויקרא כא, י): "והכהן הגדול מאחיו" - שיגדלוהו אחיו. אמרו עליו על פינחס איש חבתה, שעלה גורלו להיות כהן גדול, והלכו אחריו גזברין ואמרפלין, ומצאוהו כשהוא חוצב, ומלאו אחריו את המחצב דיגרי זהב. אמר רבי חנניא בן גמליאל: וכי סתת היה? והלא חתננו היה! ומצאוהו כשהוא חורש, כמה שנאמר באלישע (מלכים-א יט, יט): "וילך משם וימצא את אלישע בן שפט והוא חרש שנים עשר צמדים לפניו והוא בשנים העשר", משרבו מלכים, התקינו להיות מעמידין כהנים, היו מעמידים אותם בכל שנה ושנה.

ז. למה פרש ובוכה? מפני שצריכים להשביע. ולמה צריכין להשביעו? שכבר היה מעשה בביתוס אחד, שהקטיר עד שהוא בא בחוץ, ויצא ענן הקטרת והרתיח את כל הבית, שהיו הביתוסין אומרים: "קטיר עד שהוא בחוץ, שנאמר (ויקרא טז, ב): "כי בענן אראה על הכפרת". אמרו להם חכמים: והלא כבר נאמר (ויקרא טז, ג): "ונתן את הקטרת על האש לפני ה'", אם כן,

משם מעלין ומושיבין אותו בחיל, משם מעלין ומושיבין אותו בלשכת הגזית.

מסכת יומא פרק ראשון

א. למה מפרישין כהן גדול מביתו ללשכת פלהדרין? פרש רבי יהודה בן בתירה: שמא תמצא אשתו ספק נדה ויבא עליה, ונמצא טמא שבעת ימים. רבי יהודה אומר: "לשכת בלוטין"¹ - קורין אותה.

ב. כל הלשכות שבמקדש - פטורות מן המזוזה, חוץ מלשכת פלהדרין, מפני שהוא בית דירה לכהן גדול שבעת ימים בשנה. אמר רבי יהודה: וכי לא היה שם בית דירה אלא זו בלבד? אלא כל שהוא בית דירה - חיב. כל שאינה בית דירה - פטורה.

ג. כל הלשכות שבמקדש - רשות היחיד לשבת ורשות היחיד לטמאה, חוץ מלשכת היין ושמן, שיש להם שני פתחים, זה כנגד זה. אבא שאול היה קורא אותה: "לשכת בית שמניא". רבי יהודה אומר: כל לשכה שבמקדש שיש לה שני פתחים, זה כנגד זה, כגון שער עזרה - רשות היחיד לשבת, ורשות הרבים לטמאה.

ד. למה מפרישין כהן אחר תחתיו? שמא יארע בו פסול - ישמש תחתיו, וכהן גדול חוזר לכהונה גדולה, וזה שמש תחתיו כל מצות כהונה גדולה עליו; דברי רבי מאיר. רבי יוסי אומר: אף על פי שאמרו: 'כל מצות כהונה גדולה עליו, אינו כשר, לא לכהן גדול ולא לכהן הדיוט. אמר רבי יוסי: מעשה ביוסף בן אלם מצפורי, שארע פסול בכהן גדול ושמש תחתיו, לאחר שיצא, אמר למלך: פרו ושעיר שקרבין היום, משל מי היו? משלי או משל כהן גדול? ידע המלך על מה אמר לו, אמר לו המלך: 'מה זה בן אלם? לא דיך ששמשת תחת כהן גדול, שעה אחת לפני מי שאמר והיה

³ ואנו בקיאים בכל הנעשה יותר מכם.

¹ לשכת שרים.

² שהתמלק.

ואחר כך בא אביו של תינוק, אמר להם: אחינו! אני כפרתכם! עדין בני מפרפר, וספין לא נטמא! ללמדך, שטמאת ספין קשה להם לישראל, יותר משפכות דמים. וכן הוא אומר (מלכים-ב כא, טז): "וגם דם נקי שפך מנשה הרבה מאד, עד אשר מלא את ירושלים פה לפה", מכאן אמרו: בעון שפכות דמים - שכניה נעלת ומקדש נטמא.

יא. אמר להם הממנה: בואו והפיסו! מי שוחט? מי זורק? מי מדשן את מזבח הפנימי? מי מדשן את המנורה? מי מעלה אכרין לכבש? הראש והרגל, שתי הידים, העקץ והרגל החזה והגרה, ושתי הדפנות, הקרבים והסלת, והחביתים והיין; אלו דברי רבי שמעון איש המצפה. רבי יוסי אומר: הראש, והעקץ, והרגל, ושתי דפנות, ושתי ידים, החזה והגרה. רבי עקיבא אומר: הראש והרגל, ושתי הידים, החזה והגרה, ושתי דפנות, העקץ והרגל. רבי יוסי הגלילי אומר: הראש והרגל, והחזה והגרה, שתי דפנות, והעקץ והרגל, ושתי הידים. אמר בן עזאי לרבי עקיבא, משום רבי יהושע: דרך הלוכו היתה קרב, הראש והרגל, החזה והגרה, שתי דפנות, העקץ והרגל - עשרה כהנים זוכים בו, פעמים ארבעה עשר, פעמים חמשה עשר, פעמים ששה עשר.

יב. איל קרב באחד עשר, כבשי צבור בשמונה, שאין עמהן חביתין. פר קרב בעשרים וארבעה: הראש והרגל - שנים אוחזין ברגל, ומעלין אותה לגבי מזבח. שלשה אוחזין בגרה ומקריבין אותה לגבי מזבח. במה דברים אמורים? בקרבנות הצבור, אבל קרבנות יחיד, כל הרוצה להקריב - מקריב. מעשה בכניה של מרתה בת ביתוס, שהיה אחד מהם נוטל שתי ירכות בשתי אצבעותיו משור, לקוח באלף דינרין, והיה מהלך עקב בצד גודל ומעלה אותן לגבי מזבח.

מה תלמוד לומר: "כי בענן אראה על הכפרת" - מלמד שנותן בה מעלה עשן, הא אם לא נתן בה מעלה עשן, או שחסר אחת מכל סמניה - חיב מיתה. כשיצא, אמר לאביו: 'כל ימכם הייתם דורשין, ואין אתם עושין, עד שעמדתי ועשיתי אני! אמר לו: אף על פי שאנו דורשין - אין אנו עושין, ושומעין לדברי חכמים, תמהני עליך אם תאריך ימים, לא שהה שלשה ימים ונתנהוה בקרב.

ח. איזו היא אצבע צרדה? זו אצבע גדולה של ימין, בפה ולא בנבל ולא בכנור, מה היו אומרים? (תהלים קכז, א): "שיר המעלות לשלמה אם ה' לא רבנה בית וגו', לא היו ישנים כל הלילה, אלא שקורין כנגד פה גדול, כדי לעסקו בתורה, כך היו נוהגין בגבולין, אחר חרבן הבית זכר למקדש, אבל היו חוטאין".

ט. כיצד נכנסין ללשכת הגזית? מקיפין ועומדין כמין בכוליאר^א, הממנה בא ונוטל מצנפתו של אחד מהן - יודעין שממנו פיס מתחיל. לא היו מוציאים שתיים אלא אחת אחת, היחידים שבהן מוציאים שתיים, ולא היו מונין את היתרה. רבי יהודה אומר: לא היה פיס למחתה, אלא מי שזכה בקטרת, אומר לזה שעמו: 'זכה עמי במחתה! רבי אליעזר בן יעקב אומר: לא היה פיס לחלבים ואמורים, אלא מי שהיה מעלה אברים לכבש - מעלה אותן לגבי המזבח.

י. מעשה בשני כהנים שהיו רצין ועולין בכבש, קדם אחד מהן את חברו לתוף ארבע אמות שלו, נטל ספין ותקע לו בלבו. בא רבי צדוק ועמד על מצלות האולם, ואמר: שמעוני! אחינו בית ישראל! הרי הוא אומר (דברים כא, א): "כי ימצא חלל וגו', ויצאו זקניך ושופטיך, ומדדו"; בואו ונמדד! על מי ראוי להביא עגלה? על ההיכל או על העזרות? געו כל העם אחריו בכביה.

⁵ תבשיט עגל.

⁴ אנשים ונשים משחקים יחד ובאים לידי עברה.

יג. מהו אומר: 'על פני המזרח עד שבחברון'? רבי אומר: אינו דומה תמור של לבנה לתמור של חמה, תמור לבנה - מתמר ועולה כמקל, תמור של חמה - מפציע לכאן ולכאן. אבא יוסי בן חנן אומר: ברקאי.

יד. כהן גדול שיוצא מן העזרה לדבר עם חברו ומפליג - טעון טבילה. שאלו את בן זומא: מה טעם לטבילה זו? אמר להן: אם הנכנס מקדש לקדש, מקום שענוש כרת - טעון טבילה, הנכנס מחל לקדש, ממקום שאינו ענוש כרת - אינו דין שיטען טבילה? רבי יהודה אומר: לא היתה טבילה זו, אלא מפני הסרף, פעמים שהטמאה ישנה בידו, מתוך שהולך לטבל - נזכר שהוא טמא, וחוזר וכו' לו.

טו. כהנים שלא טבלו, ולא קדשו ידיהם ורגליהם, וכן כהן גדול שלא טבל ולא קדש ידיו ורגליו, בין עבודה לעבודה, ובין בגדים לבגדים, ועבדו - עבודתן כשרה, אבל כהנים שלא טבלו, ולא קדשו ידיהם ורגליהם, וכן כהן גדול שלא טבל, ולא קדש ידיו ורגליו מן הפיור, ועבדו - עבודתן פסולה. אחד כהן גדול, ואחד כהן הדיוט ששמשו שחרית, שלא רחצו ידיהם ורגליהם - חזיבין מיתה, שנאמר (שמות ל, כ): "בבאם אל אהל מועד" וגו'. היה עומד ומקריב כל הלילה - טעון קדוש ידים ורגלים, שהיה רבי אומר: הלינה פוסלת בקדוש ידים ורגלים. רבי אלעזר בן רבי שמעון אומר: אפלו עוסק בעבודה כל שבעת ימים - אין הלינה פוסלת בקדוש ידים ורגלים.

טז. חמש טבילות היו שם באותו היום, כלם בקדש בבית הפרוה, חוץ מן הראשונה, שהיתה בחול על גב שער המים, ובצד לשכתו היתה. רבי יהודה אומר: עששיות של ברזל היו מרתחיחן מערב יום הכפורים, ומטילין לתוך הצונן, בשביל שתפיג צינתן.

יז. הכל שלשים מנה אלו נוטל מן ההקדש, אם רצה להוסיף - מוסיף משלו. מעשה

בישמעאל בן פאבי שעשתה לו אמו כתנת ממאה מנה, והיה עומד ומקריב על גבי המזבח. שוב מעשה בן רבי אלעזר בן חרסום, שעשתה לו אמו כתנת משתי רבוא, והיה עומד ומקריב על גבי המזבח, והורידוהו אחיו הכהנים, מפני שגראה מתוכה ערום. האשה שעשתה כתנת לבנה - כשרה, ובלבד שתמסרנה לצבור. אחד בגדי כהן גדול ואחד בגדי כהן הדיוט - באין מתרומת הלשכה.

מסכת יומא פרק שני

בא כיצד הוא מתודה? אומר: אגא השם! עויתי, פשעתי, חטאתי לפניך, אני ובייתי, אגא השם! כפר נא על העונות ועל הפשעים ועל החטאים, שעויתי ופשעתי ופשעתי לפניך, אני ובייתי, פכתוב בתורת משה עבדך (ויקרא טז, ל): "כי ביום הזה יכפר עליכם" וגו'. ואומר (שם טז, כא): "והתודה עליו את כל עונות בני ישראל ואת כל פשעיהם לכל חטאתם"; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: עונות - אלו הזדונות, פשעים - אלו המרדים, חטאים - אלו השגגות, ומאחר שהתודה על הזדונות ועל המרדים, חוזר ומתודה על השגגות? אלא כך היה מתודה: אגא השם! חטאתי, עויתי, פשעתי לפניך, אגא השם! כפר נא לחטאים ולעונות ולפשעים, שחטאתי ופשעתי ופשעתי לפניך, אני ובייתי, פכתוב בתורת משה עבדך: "כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם" וגו', והן עונין אחריו: 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד'; שכן מציינו דרך כל המתודין, דוד אמר (תהלים קו, ו): "חטאנו עם אבותינו העוינו והרשענו", שלמה אמר (מלכים א ח): "חטאנו עוינו ורשענו". דניאל אמר (דניאל ט, ט): "חטאנו ועוינו והרשענו ומרדנו", אלא מהו שמשא אומר (שמות לד, ז): "נשא עון ופשע וחטאה ונקה"? אלא כך היה מתודה: חטאתי ועויתי ופשעתי לפניך, אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא: רבוננו של עולם!

ועליה אמר שלמה (שיר השירים א, יז):
 "קורות כתינו ארזים רהיטנו ברותים" – 'אל
 תקרי ברותים אלא בריתים'.

ה. של בית גרמו היו בקיאים במעשה לחם
 הפנים ולא רצו ללמד, שלחו חכמים
 והביאו אמנים מאלכסנדריא של מצרים,
 היו יודעין לאפות כמותן, ולא היו יודעין
 לרדות כמותן, שהללו מסיקין מבחויץ
 ואופין מבחויץ, והללו מסיקין מבפנים.
 הללו פיתן מתעפשת והללו אין פיתן
 מתעפשת. וכשידעו חכמים בדבר, אמרו:
 כל מה שברא הקדוש ברוך הוא – לכבודו
 ברא, שנאמר (ישעיה מג, ז): "כל הנקרא
 בשמי ולכבודי בראתיו". שלחו להן ולא
 באו, עד שפלו להן בשכרן, שנים עשר
 מנה היו נוטלין בכל יום, והיום עשרים
 וארבעה; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר:
 עשרים וארבעה היו נוטלין בכל יום, חזרו
 להיות נוטלין ארבעים ושמונה. אמרו להם
 חכמים: מה ראייתם שלא ללמד? אמרו
 להם: יודעין היו בית אבא, שבית זה עתיד
 לחרב, שמא ילמד אדם שאינו הגון ויעשה
 לפני עבודת כוכבים כדרך שעושין לפני
 המקום. ובדבר הזה היו מזכירין אותן
 לשבח, שמעולם לא נמצאת פת נקיה ביד
 בניהן ובנותיהן מעולם, שלא יאמרו:
 "מלחם הפנים היו נזונין"; לקים מה
 שנאמר (במדבר לב, כב): "והייתם נקים מה"
 ומישראל".

ו. של בית אבטינס היו בקיאים בפסח
 הקטרת ובמעלה עשן, ולא רצו ללמד.
 שלחו חכמים והביאו אמנים מאלכסנדריא
 של מצרים, והיו יודעין לפסח כמותן, אלא
 שאין בקיאים במעלה עשן, של בית אבטינס
 היתה מתמרת ועולה עד הקורות, ואחר כך
 פושה ויורדת למטה, של אלכסנדרין היתה
 פושה מיד, וכשידעו חכמים בדבר, אמרו:
 כל מה שברא – לכבודו ברא, שנאמר (משלי
 טז, ד): "כל פעל למענהו", שלחו אליהם

בשעה שישראל חוטאין לפניך ועושין
 תשובה – עשה להם זדונות כשגגות.

ב. בא לו למזרח העזרה, לצפון המזבח,
 הסגן בימינו, וראש בית דין מימינו, וראש
 בית אב משמאלו, ושם שני שעירים,
 ופניהם כלפי העם, ואחוריהם כלפי הקדש.
 כהן גדול, פניו כלפי הקדש, עשרה פעמים
 מזכיר את השם בו ביום, ששה לפי שלשה
 לשעיר ואחד לגורלות, וקלפי היתה שם,
 ובה שני גורלות, של אשכרוע היו, ועשאן
 בן גמלא של זהב, ומזכירין אותו לשבח.

ג. בן קטין עשה שנים עשר דד לכיור, שנים
 עשר כהנים מקדשין ממנו, שמתחלה לא
 היו בו אלא שנים, ושני כהנים מקדשין
 הימנו, ומזכירין אותו לשבח. מובז המלך
 עשה כל ידות הספינין של יום הכפורים של
 זהב, ומזכירין אותו לשבח, הילני המלכה
 אמו עשתה נברשת של זהב שעל פתח
 ההיכל, שבשעה שחמה זורחת, היו נצוצות
 יוצאין הימנה, ויודעין שחמה זורחת, אף
 היא עשתה טבלא של זהב, שפרשת סוטה
 כתובה עליה, כל השערים שהיו שם נשתנו
 להיות של זהב, חוץ משערי נקנור, מפני
 שנעשה בהן נס. ויש אומרים: מפני
 שנחשתן מוצהבת היתה. רבי אליעזר בן
 יעקב אומר: נחשתא קלניתא היתה, והיתה
 יפה כזהב.

ד. מהו נסים נעשו לדתותיו? אמרו:
 כשהלך נקנור להביא דלתותיו
 מאלכסנדריא של מצרים, עמד עליהן
 נחשול שבים לטבען, ונטלו אחד מהן –
 והטילוהו לים, ועדין לא נח הים מזעפו,
 בקשו להטיל את חברתה, עמד הוא וכרכה,
 אמר להם: הטילוני עמה! מיד נח הים
 מזעפו, והיה מצטער על חברתה, כיון
 שהגיע לנמל של עכו, היתה מבצבצת
 ויוצאה מתחת דפני הספינה, ויש אומרים:
 בריה שבים בלעתה והקיאתה ליבשה,

קראוף, ובמקומך יושיבוך⁷, ואין אדם נוגע במזכר לחברו, ואין מלכות נוגעת בחברתה אפלו כמלא נימא.

ח. הוגרוס בן לוי היה יודע פרק בשיר, ולא רצה ללמד, אמרו לו חכמים: מה ראית שלא ללמד? אמר להן: יודעין היו בית אבא שבית המקדש עתיד לחרב, ולא רצו ללמד, שלא יהיו מזמרין לפני עבודת כוכבים, כדרך שמזמרין לפני המקום. בן קמצר היה יודע את מעשה הכתב, ולא רצה ללמד. אמרו לו חכמים: מה ראית שלא ללמד? כלם מצאו תשובה לדבריהם, בן קמצר לא מצא תשובה לדבריו. על הראשונים נאמר (משלי י, ז): "זכר צדיק לברכה", ועל בן קמצר וחבריו נאמר (שם): "ישם רשעים ירקב", הם בקשו להרבות כבודם ולמעט כבוד שמים, לפיכך, כבודן נתמעט וכבוד המקום במקומו, ולא נמצא להם שם טוב וזכר טוב, על הראשונים נאמר (משלי י, ז): "זכר צדיק לברכה, ועל אלו נאמר (שם): "ישם רשעים ירקב".

ט. טרף בקלפי והעלה שני גורלות, אחד בימינו ואחד בשמאלו, אם בימינו עלה - היו כל ישראל שמחין, ואם בשמאלו עלה - לא היו כל ישראל שמחין. שאלו תלמידיו את רבי עקיבה: מהו שיתן משמאל לימין? אמר להם: אל תתנו מקום לצדוקין לרדות אחריכן. רבי יהודה אמר משום רבי אליעזר: הסגן וכהן גדול מכניסין את נדיהן בקלפי, אם בימינו של כהן גדול עולה - הסגן אומר לו: אישי כהן גדול! הגבה ימיך. אם בימינו של סגן עולה - ראש בית אב אומר לו לכהן גדול: דבר מליך! ונתנן על שני השעירים, הוא אומר לה', והסגן אומר לחטאת, רבי ישמעאל אומר: לא היה צריך לומר חטאת, אמרו לו: והלא כבר נאמר (ויקרא טז, ט): "ועשהו חטאת".

חכמים ולא באו, עד שפלו להם שחרם, שנים עשר מנה היו נוטלין בכל יום, חזרו להיות נוטלים עשרים וארבעה; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: עשרים וארבעה היו נוטלין בכל יום, חזרו להיות נוטלין ארבעים ושמנה מנה. אמרו להם חכמים: מה ראיתם שלא ללמד? אמרו להם: יודעין היו בית אבא, שבית זה עתיד לחרב, אמרו: שמא ילמד אדם שאינו הגון ויהיה מפטם לפני עבודת כוכבים כדרך שמפטמים לפני המקום. ועל דבר זה מזכירין אותם לשבח - שלא יצאה מהן אשה מבשמת לעולם, ולא עוד, אלא כשהיו נושאים אשה ממקום אחר, מתנין עמה: - "שלא תבשמי! כדי שלא יהו ישראל אומרים: ממעשה הקטרת הן מתבשמי". לקים מה שנאמר (במדבר לב, כב): "והיתם נקים מה' ומישראל".

ז. אמר רבי עקיבא: פעם אחת סח לי ישמעאל בן לוגא: פעם אחת, יצאתי אני ותינוק אחד מבני בניהם לשדה ללקט עשבים, וראיתי ששחק וככה, אמרתי לו: מפני מה בכית? אמר לי: על כבוד בית אבא שגלה. ומפני מה שחקת? אמר: לסוף שעתיד הקדוש ברוך הוא להחזיר לבניו. אמרתי לו: ומה ראית? אמר: מעלה עשן כנגדי, אמרתי לו: הראוהו לי, אמר לי: שבועה היא בידינו שאין מראין אותו לכל אדם. אמר רבי יוחנן בן נורי: פעם אחת הייתי מהלך בדרך, ומצאני אדם אחד, ואמרתי לו: מאין אתה? אמר לי: מבית אבטינס אני, ומה בידך? אמר לי: מגלת סממנין. הראוהו לי, אמר לי: כל זמן שבית אבא היו קימין - צנועין היו, ולא היו מוסרין אותו לכל אדם, והיו מוסרין זה לזה, ועכשו הילך מגלה זו, והזהר בה. וכשבאתי והרצתי דברי לפני רבי עקיבא, אמר לי: מעתה אסור לספר בגנותן של אלו! מכאן אמר בן עזאי: משלך יתנו לך, בשמך

⁷ בנוסחת הספרים נוסף כאן: "אין שכהח לפני

המקום; אך הגר"א לא גרס לה.

הקטרת על גבי גחלים, ונתמלא כל הבית כלו עשן, יוצא וברא לו דרך כניסתו, ומתפלל תפלה קצרה בבית החיצון, ולא היה מאריך - שלא להבעית את ישראל. ומעשה בכהן גדול אחד שהאריך בתפלתו, ונמנו אחיו הכהנים לכנוס אחריו, התחילו הם כנסיין, והוא יוצא, אמרו לו: מה ראית להאריך? אמר להם: קשה בעיניכם שהתפללתי עליכם ועל מקדש אבותיכם שלא יחרב? אמרו לו: אף על פי כן, אין אתה רשאי לשנות, שלא להבעית את ישראל.

יב. אכן היתה שם מימות נביאים הראשונים וישתיה היתה נקראת, גבוהה מן הארץ שלש אצבעות, שמתחלה היה הארון עליה נתון. משנטל הארון, מעליה היו נתון קטרת שלפני ולפנים. רבי יוסי אומר: ממנה השתת העולם, שנאמר (תהלים ג, ב): "מציון מכלל יפי אלהים הופיע" - ממנו מוכלל יפיה של עולם.

יג. צנצנת המן, וצלוחית של שמן המשחה, ומקלו של אהרן, שקדיה ופרחיה, וארגז שהשיבו פלשתים כבוד לאלהי ישראל, היו כלם בבית קדש הקדשים. משנגזו הארון - נגזו עמו. שני בדי ארון היו יוצאים מן הארון עד שמגיעין לפרכת, שנאמר (מלכים-א ח, ח): "ויארכו הבדים", יכול לא יהו נראים מתוכה? תלמוד לומר: "ויראו ראשי הבדים וגו'" - יהיו מקרעין בפרכת ויוציאין, והיו נראין וכולטין מתוכה, ונראין פשני דדי אשה, ועליהן אמר שלמה (שיר השירים א, יג): "צרור המור דודי לי בין שדי ילין".

יד. נוטל את הדם ממי שהיה ממרס בו, נכנס למקום שנכנס, ועמד במקום שעמד, והזה ממנו על הפפרת, כנגד שני בדי ארון, אחת למעלה ושבע למטה, ולא היה מתכוון להזות, לא למעלה ולא למטה אלא כמצלף. וכך היה מונה: אחת, אחת ואחת,

י. בכל יום שני כהנים נכנסין, אחד בכף ואחד במחתה, היום נוטל את המחתה בימינו, ואת הכף בשמאלו, במה דברים אמורים? בקטורת של לפני ולפנים, אבל בקטרת של מזבח הזהב - הרי הוא בקטורת של שאר ימות השנה, בכל יום היתה כבדה והיום קלה, בכל יום היתה עבה והיום רפה. בכל יום היתה קצרה והיום ארכה; כדי שתהא זרועו מסיעת. בכל יום לא היה לה נאשתיק, היום היה לה נאשתיק; דברי בן הסגן. בכל יום היו שם שתי מערכות והיום שלש: אחת למערכה גדולה, ואחת למערכה קטנה של קטרת, ואחת שמוסיפין היום לקטרת שלפני ולפנים; דברי רבי יהודה. רבי יוסי מוסיף אחת לקיום האש. רבי מאיר מוסיף אחת לאברים ופדרים שלא נתעכלו מערב.

יא. נכנס ומהלך בהיכל, עד שנמצא עומד בין מזבח הזהב ולמנורה; דברי רבי יהודה. רבי מאיר אומר: בין השלחן ולמזבח. ויש אומרים: בין שלחן לכתל, שלחן נתון בצפון, משליש הבית ולפנים משוכה מן הכתל שתי אמות ומחצה, מזבח הזהב ממצע בינתים, כנגד שני בדי ארון, ומשוף כלפי קדש הקדשים, וכלם היו נתונים מחצי הבית ולפנים, מהלך בהיכל עד שמגיע לבין שתי הפרוכות המבדילות בין הקדש ובין קדש הקדשים. וביניהן אמה, זה מקום הדביר שעשה שלמה. רבי יוסי אומר: לא היה שם אלא פרכת אחת, שנאמר (שמות כו, לג): "והבדילה הפרכת לכם". אמרו לו: מה תלמוד לומר (שם): "בין הקדש ובין קדש הקדשים"? אמר להם: להביא נזב וגבעון ושילה ובית עולמים. החיצונה היתה פרופה מן הדרום, ופנימית מן הצפון, מהלך ביניהן עד שמגיע לצפון, הופך פניו לדרום, מהלך לשמאלו עם הפרכת, עד שמגיע לארון, ודחף את הפרכת במתניו, ונתן את המחתה בין שני הבדים, וצבר את

⁸ טבעת בראשו שפמקשקש ומשמיע קול.

רבי מאיר. וחכמים אומרים אין מעילה בדמים.

ד. כל מעשה יום הכפורים האמורים על הסדר, אם הקדים מעשה לחברו - לא עשה כלום, חוץ מן הוצאת כף ומחתה, שאם הקדים מעשה לחברו - מה שעשה עשוי. אמר רבי יהודה: אימתי? בדברים הנעשים בבגדי לכן מבחויץ, אף על פי שאם הקדים מעשה לחברו מכל הנעשים - מה שעשה עשוי. נתן מקצת המתנות מבפנים, ונשפך הדם - יביא דם אחר ויתחיל בתחלה, כמתנות שבפנים. רבי אליעזר ורבי שמעון אומרים: ממקום שפסק. נתן מקצת מתנות שבהיכל, ונשפך הדם - יביא דם אחר, ויתחיל בתחלה בהיכל. רבי אליעזר ורבי שמעון אומרים: ממקום שפסק. גמר מתנות שבהיכל, ונשפך הדם - יביא דם אחר ויתחיל בתחלה. מתנות שבמזבח - רבי אליעזר ורבי שמעון אומרים: ממקום שפסק. נתן מקצת המתנות שבמזבח, ונשפך הדם - יביא דם אחר ויתחיל בתחלה במתנות המזבח, רבי אליעזר ורבי שמעון אומרים: ממקום שפסק יתחיל. גמר מתנות שבמזבח ונשפך הדם - אין מתן יסוד מעכב, וכלן מטמאין בגדים ונשרפין בבית הדשן; דברי רבי אליעזר ורבי שמעון. וחכמים אומרים: אין מטמאין בגדים, ואין נשרפין בבית הדשן הואיל וגמר בו כפרה.

ה. אמר רבי יוסי: זה סימן, כל היוצא מבפנים להנתן בחוץ - נוטל מן הסמוך לפנים. וכל הנוטל מבפנים להנתן בחוץ - נותן על הסמוך לפנים. נתן מדם הפר בפנים ובחוץ, מדם השעיר בפנים ובחוץ - הפנימים עלו לו והחיצונים לא עלו לו. נתן מקצת המתנות שבפנים, ונשפך הדם - יביא אחר ויתחיל בתחלה על הפרכת. נתן מקצת המתנות על המזבח, ונשפך הדם, אף על פי שלא נתן כנגד היסוד - יצא, שנאמר (ויקרא טז, כ): "וכלה מכפר"; אם כפר - כלה, דברי רבי עקיבא. רבי יהודה אומר: אם כלה - כפר, אין מתן היסוד מעכב, וכלן כנגד

אחת ושתיים, אחת ושלוש, אחת וארבע, אחת וחמש, אחת ושש, אחת ושבע; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: אחת, אחת ואחת, שתיים ואחת, שלש ואחת, ארבע ואחת, חמש ואחת, שש ואחת, שבע ואחת. ואחר כך היה מהלך לשמאלו עד הפרכת. ולא היה מגיע לפרכת. אם הגיע - הגיע. אמר רבי אליעזר בן רבי יוסי: אני ראיתי ברומי, והיו עליה כמה טפי דמים של פר ושעיר של יום הכפורים.

מסכת יומא פרק שלישי

א. בא לו להקיף את המזבח, מהיכן הוא מתחיל? מקרן מזרחית צפונית, צפונית מערבית, מערבית דרומית, דרומית מזרחית, מקום שמתחיל בחטאת על מזבח החיצון, משם היה גומר על מזבח הפנימי. רבי מאיר אומר: רבי אליעזר אומר: במקומו היה עומד ומחטא. ועל כלן היה נותן מלמעלה למטה, חוץ מאותה שבאלכסון שנותן מטה למעלה. רבי יהודה משם רבי אליעזר: במקומו היה עומד ומחטא, ועל כלן היה נותן מלמעלה למעלה, חוץ מזו שהיה לפניו, שכנגד אלכסון, שהיה נותן מלמעלה למטה.

ב. הזה על טהרו של מזבח שבע פעמים, לא היה מזה, לא על האפר ולא על גבי הגחלים, אלא על גג של מזבח. והיא יורדת על הקיר, על כל הזיה - טבילה. נתן על הקרן מכאן ומכאן - כשר. מן הקרן ולפנים - פסול.

ג. שנה מתן קרנות - פסול. אם חסר אפלו אחת מן המתנות - פסול. הקדים מתן שבע למתן ארבע - יחזור ויתן. מדם מתנות שבע אחר מתן ארבע, עד שלא גמר את המתנות שבפנים - יצא ושפך שרי הדם ליסוד מערבי של מזבח החיצון, ושל מזבח החיצון היה שופך אל יסוד דרומי. רבי שמעון אומר: אלו ואלו ליסוד מערבי, אלו ואלו מתערבין לאמה ויוצאין לנחל קדרון, ונמכרין לגננין לזבל, ומועלין בהם; דברי

היסוד - יצאו, שנאמר (ויקרא טז, כ):
 "וכלה מכפר".

ו. פר ושעיר של יום הכפורים שהפריש אחרים תחתיהן, ולא הספיק להקריבן עד שנמצאו הראשונים - ירעו עד שישתאבו ומקרו, ויפלו דמיהן לנדבה - שאין חטאת הצבור מתה. רבי יהודה אומר: תמות. ועוד אמר רבי יהודה: נשפך הדם - ימות המשתלח, מת המשתלח - ישפך הדם. שני שעירי יום הכפורים - מצותן בהגלה, עד שלא הגריל עליהן - רשאי לשנותן בדבר אחר, משהגריל עליהן - אין רשאי לשנותן בדבר אחר. פסח שלא קרב בראשון - יקרב בשני. לא קרב בשני - יקרב לשנה הבאה. מעות שלא קרבו בראשון - יקרבו בשני. לא קרבו בשני - יקרבו לשנה הבאה. חגיגה שלא קרבה בראשונה - תקרב בשניה, לא קרבה בשני - תקרב בשלישי, לא קרבה בשלישי - תקרב בשנה הבאה. שעירי הרגל שלא קרבו ברגל - יקרבו בראש חדש. לא קרב בראש חדש - יקרבו ביום הכפורים. לא קרבו ביום הכפורים - יקרבו לרגל הבא. ושמחתלה לא הקרבו לקרבנות צבור אלא על מנת לקרב על המזבח החיצון.

ז. מת שעיר המשתלח עד שלא זרק דם של הראשון, אף על פי שלא התודה עליו - יצא, שנאמר (ויקרא טז, י): "יעמד חי", עד מתי יהא זקוק להיות חי? עד "וכלה מכפר את הקדש"; דברי רבי יהודה. רבי שמעון אומר: עד שעת ודוי.

ח. רבי יוסי אומר: כך הוא אומר: "חטאו עוו פשעו לפניך עמך בית ישראל". כבש עושין, מפני אלפסנדרין, שהיו מתלשין בשער, ואומרין לו: 'טול וצא! טול וצא!' יקרי ירושלים מלזין אותו עד סכה ראשונה. עשר סכות בתוך שנים עשר מילין היו; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: תשע סכות בתוך עשרה מילין היו. רבי יוסי אומר: חמש סכות בתוך עשרה מילין, היו מקורבין מזו לזו. אמר רבי יוסי בן רבי יהודה: יכולני אני לעשותן שתי סכות.

ט. שאלו את רבי אליעזר: הרי שחלה שעיר המשתלח, מהו להרכיבו? אמר להם: יכול הוא להרכיב את אחרים, חלה משלחו, מהו לשלחו ביד אחר? אמר להם: כך תהיו בשלום אני ואתם, דחאוהו ולא מת, מהו שירד אחריו ומיתנו? אמר להם: פן יאבדו כל אויביך ה' (שופטים ה, לא). וחקמים אומרים: חלה שעיר - מרפיבו, חלה משלחו ביד אחר, דחאוהו ולא מת - ירד אחריו ומיתנו.

י. שעיר המשתלח, אף על פי שאין מטמא בגדים - מטמא אוכלין ומשקין; דברי רבי מאיר. וחקמים אומרים: אין מטמא אוכלים ומשקים, מפני שהוא חי, ואין חי מטמא אוכלין ומשקין. מאימתי מטמא בגדים? משיצא מחומת ירושלים; דברי רבי מאיר. ורבי יהודה אומר: משעה שיגיע לצוק. רבי שמעון אומר: משעת דחיתו לצוק.

יא. פרים הנשרפים, אף על פי שאין מטמאין בגדים - מטמאין אוכלין ומשקין; דברי רבי מאיר. ושעיר המשתלח - אין מטמא אוכלין ומשקין, מפני שהוא חי, ואין חי מטמא אוכלין ומשקין. מאימתי מטמאין בגדים? משיצאו מחומת ירושלים; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: משיצית האור. רבי שמעון אומר: משיצית האור ברבן.

יב. היכן שורפין אותן? בבית הדשן הגדול, חוץ לירושלים, לצפונה של ירושלים חוץ לשלש מחנות, ומזקיפין של כהנים היו מעמידין סביבות המערכה, מפני דחק העם - כדי שלא יהו קופצים לראות, ונופלין לתוך המדורה. אחד השורף ואחד המסייע בשעת שרפה - מטמאין בגדים, אבל המסדר את המערכה ומצית את האור לאלתר - אין מטמא בגדים.

יג. שמונה ברכות מברך באותו יום, על התורה - כדרך שמברכין על התורה בבית הכנסת, על העבודה ועל ההודאה, ועל מחילת העון כסדרן, ועל המקדש - ברכה בפני עצמו, ועל הכהנים - ברכה בפני

המדד, בשביל תינוקות שיאכילום אבותיהם. מעשה בשמאי הזקן שלא רצה להאכיל את בנו, וגדרו עליו חכמים והאכילוהו בידו.

ג. האוכל ביום הכפורים כפותכת הגסה, כמוה, וכגרעינתה שבארץ ישראל - חיב. רבי שמעון בן אלעזר אומר: אפלו כפותכת הנמרית¹⁰. אכל עלה קנים, עלה גפנים, עלה תאנים, ועלה חרובין, וכל דבר שאין ראוי לאכילה - פטור. עלה חזרים, עלה כרשין, עלה בצלים, עלה ירקות, וכל דבר שראוי לאכילה - חיב.

ד. אכל וחזר ואכל, וחזר ואכל, אם יש מתחלת אכילה ראשונה עד סוף אכילה אחרונה כדי אכילת פרס - מצטרפין. ואם לאו - אין מצטרפין. שטה, וחזר ושטה, וחזר ושטה, אם יש מתחלת שטיה ראשונה עד סוף שטיה אחרונה כדי אכילת פרס - מצטרפין, ואם לאו - אין מצטרפין. כשם שאכילה בכדי אכילת פרס, כך שטיה בכדי אכילת פרס, השוטה ציר ומוריס - פטור. רבי אליעזר אומר: כמה ישטה ויהא חיב? בית שמאי אומרים: רביעית. ובית הלל אומרים: מלא לגמיו. רבי יהודה אומר משום רבי אליעזר: כמלא לגמיו. ורבי יהודה אומר בן בתירה אומר: כדי גמיעה.

ה. מי שאחזו בלמוס - מאכילין אותו הקל הקל. כיצד? היו לפניו טבל ושביעית - מאכילין אותו שביעית. טבל ונבלה - מאכילין אותו נבלה. טבל ותרומה - מאכילין אותו תרומה. תרומה ושביעית - מאכילין אותו שביעית, עד שאורו עיניו, מנין היו יודעין שאורו עיניו? כדי שיפיר בין יפה לרע.

ו. רבי יהודה אומר: עברה שהריחה שביעית - תוחבין לה בכוש. הריחה תרומה

עצמן, ועל ישראל ברכה בפני עצמן, ושאר תפלה תחנה ובקשה, שעמד ישראל צריכין להושע מלפניה, וחותם בשומע תפלה. כל העם קורין בשלהם - כדי להראות חזיתן לרבים.

יד. רבי אליעזר אומר: סדר הקרבנות כך היו מקריבין, פר העולה ושעיר הנעשה בחוץ היו קרבין עם תמיד של שחר, ואחר כך פר ושעיר הנעשה בפנים, ואחר כך אילו ואיל העם, ואחר כך שבעת כבשים תמימים. רבי עקיבא אומר: פר העולה ושבעת כבשים תמימים היו קרבין עם תמיד של שחר, שנאמר (במדבר כח, כג): "מלבד עלת הבקר אשר לעלת התמיד" וגו'; ואחר כך פר ושעיר הנעשה בפנים, ואחר כך שעיר הנעשה בחוץ, שנאמר (במדבר כט, יא): "מלבד חטאת הכפרים ועלת התמיד ומנחתה ונספיהם", ואחר כך אילו ואיל העם. רבי יהודה אומר משום רבי אליעזר: אחד קרב עם תמיד של שחר, וששה קרבין עם תמיד של בין הערבים.

טו. ויום-טוב עשה לאוהביו. ומעשה בישמעאל בן קמחית, שיצא לדבר עם המלך ערבי, ונתזה צינורא מפיו, ונפלה על בגדיו, נכנס אחיו ושמש תחתיו בכהונה גדולה, ראתה אמן של אלו שני כהנים גדולים ביום אחד.

מסכת יומא פרק רביעי

א. יום הכפורים אסור באכילה, ברחיצה, ובשטיה, ובסיכה, ובנעילת הסנדל, ובתשמיש המטה, אפלו באנפיליא של בגד. קטנים מתרין בכלן, ואסורין בנעילת הסנדל מפני מראית העינין.

ב. תינוקות סמוך לפרקן - מחנכין אותן בפני שנה ובפני שתים, בשביל שיהו רגילין במצות. רבי עקיבא היה מפטיר בבית

¹⁰ מקום הוא בארץ מואב, והכותכת הבאה משם

⁹ מונה על פי הירושלמי.

מִכְפָּרִין שְׁלִישׁ, וְיִסּוּרִין מִכְפָּרִין שְׁלִישׁ, וּמִיתָה מִמְּרַקֵּת עִם הַיִּסּוּרִין, וְעַל זֶה נֶאֱמַר (יִשְׁעִיָּה כב, יד): "אִם יִכְפֹּר הָעוֹן הַזֶּה לְכֶם עַד תִּמְתּוּן", מִלְּמַד שְׁיֹם הַמִּיתָה מִמְּרַק.

ד, י חֲטָאת אֲשֶׁם וּמִיתָה יוֹם הַכְּפוּרִים - כִּלְּן אֵין מִכְפָּרִין, אֲלֵא עִם הַתְּשׁוּבָה, שְׁנֶאֱמַר (וַיִּקְרָא כג, כז): "אֲדָף בְּעֶשׂוֹר" וְגו', אִם שָׁב - מִתְּכַפֵּר לוֹ, וְאִם לֹא - אֵין מִתְּכַפֵּר לוֹ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר (שְׁמוֹת לד, ז): "וְנִקְהָה" - מְנַקֵּה הוּא לְשָׁבִים וְאֵין מְנַקֵּה לְשֹׂאֵינִם שָׁבִים. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מִיתָה יוֹם הַכְּפוּרִים מִכְפָּרִין עִם הַתְּשׁוּבָה רַבִּי אוֹמֵר: יוֹם הַכְּפוּרִים מְכַפֵּר בְּלֵא תְּשׁוּבָה, יוֹם הַמִּיתָה הָרִי הוּא כִּתְּשׁוּבָה.

יא. כָּל הַמְּזַכֶּה אֶת הָרַבִּים - אֵין מְסַפִּיקִין בְּיָדוֹ לְעַבּוֹר עֲבָרָה, שְׁלֵא יְהוּ תַלְמִידֵי נוֹחֲלִין אֶת הָעוֹלָם, וְהוּא יוֹרֵד לְשֹׂאֵל, שְׁנֶאֱמַר (תְּהִלִּים טז, י): "כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשֹׂאֵל" וְגו'. וְכָל הַמַּחֲטִיא אֶת הָרַבִּים - אֵין מְסַפִּיקִין בְּיָדוֹ לְעִשׂוֹת תְּשׁוּבָה, שְׁלֵא יְהוּ תַלְמִידֵי יוֹרְדִין לְשֹׂאֵל, וְהוּא נוֹחֵל אֶת הָעוֹלָם, שְׁנֶאֱמַר (מִשְׁלֵי כח, יז): "אֲדָם עֲשֶׂק בְּדָם נָפֵשׁ" וְגו'; מְגַלְגֵּלִין זְכוֹת עַל יְדֵי זְכָאֵי לְעַמֵּד הֵימְנוּ פְּרָשִׁיּוֹת שֶׁל זְכוֹת הָרַבִּים הָרְאוּיּוֹת לְעַמֵּד הֵימְנוּ. וְחוּבָה עַל יְדֵי חֵיב לְעַמֵּד פְּרָשִׁיּוֹת שֶׁל חוּבָה הָרְאוּיּוֹת לְעַמֵּד הֵימְנוּ.

יב. מִפְּרָסְמִין אֶת הַחֲנִפִּין מִפְּנֵי חִלּוּל הַשֵּׁם, שְׁנֶאֱמַר (יִחְזַקְאֵל ג, כ): "וּבְשׁוֹב צְדִיק מִצְדָּקוֹ וְעִשָּׂה עוֹל וְנִתְתִי מִכְשׁוֹל לִפְנֵי הוּא יְמוֹת", לְפָרְסָמוֹ. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: חֲטָאת אֲדָם פַּעַם, שְׁתִּים וְשִׁלֵּשׁ - מוֹחֲלִין לוֹ. אַרְבַּע - אֵין מוֹחֲלִין לוֹ, שְׁנֶאֱמַר (שְׁמוֹת לד, ז): "וְלֹא עוֹן וְפִשַׁע וְחֲטָאָה וְנִקְהָה"; עַד כָּאֵן מְנַקֵּה, מְכָאֵן וְאֵילָף - אֵין מְנַקֵּה, שְׁנֶאֱמַר (עֲמוֹס ב, א): "כֹּה אָמַר ה' עַל שְׁלֹשָׁה פִּשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל" וְגו', וְאוֹמֵר (אִיּוֹב לג, כט): "הֵן כָּל אֵלֶּה יִפְעַל אֵל פַּעַמִּים שְׁלֹשׁ" וְגו'. וְאוֹמֵר (מִשְׁלֵי כה, יז): "הִקֵּר רִגְלָךְ מִבֵּית רַעַךְ" וְגו'.

- תּוֹחֲבִין לָהּ בְּכוֹשׁ. לֹא יִנְעוֹל אָדָם מִנְעוֹל מִסְמֵר וְיִטַּל בְּתוֹךְ הַבַּיִת, אֲפֹלוּ מִמְּטָה לְמְטָה; דְּבַרֵּי רַבִּי. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלִיעֶזֶר מַתִּיר. רַבִּין שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אִם הָיוּ יְדָיו מְלַכְלָכוֹת בְּטִיט וּבְצוּאָה - מְדִיחִין בְּמִים, כְּדֵי שְׁלֵא יִטְנָפוּ כְּלָיו. הִיָּה הוֹלֵךְ לְהִקְבִּיל פְּנֵי אָבִיו, פְּנֵי רַבּוֹ, פְּנֵי תַלְמִידוֹ - עוֹבֵר כְּדָרְכוֹ, אֲפֹלוּ עַד צְוֹארוֹ, וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ.

ז. הַזְּבִין וְהַזְּבוֹת - טוֹבְלִין בְּלִילֵי יוֹם הַכְּפוּרִים. הַנְּדוֹת וְהַיּוֹלְדוֹת - טוֹבְלוֹת כְּדָרְכֵן בְּלִילֵי יוֹם הַכְּפוּרִים. בְּעֵלֵי קְרִיִין - טוֹבְלִין כְּדָרְכֵן בְּלִילֵי יוֹם הַכְּפוּרִים. רַבִּי יוֹסִי בֶּן רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מִן הַמְּנַחֵה וְלַמְעֵלָה לֹא יִטַּבֵּל אֲלֵא עַד שֶׁתַּחֲשֶׁךְ. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: כִּהְנִים טוֹבְלִין כְּדָרְכֵן עִם חֲשֶׁכָה, כְּדֵי שְׁיִאכְלוּ בְּתְרוּמָה לְעָרֵב.

ח. חֲטָאת וְאֲשֶׁם וְדָאֵי מִכְפָּרִין עַל מַה שְׁכָּתוּב בַּתּוֹרָה. מִיתָה יוֹם הַכְּפוּרִים מִכְפָּרִין עִם הַתְּשׁוּבָה, תְּשׁוּבָה מִכְפָּרֵת עַל עֲבֻרוֹת קְלוֹת, עַל עִשָּׂה וְעַל לֹא תַעֲשֶׂה, חוּץ מִ"לֹא תִשָּׂא" (שְׁמוֹת כ, ז). וְאֵלוֹ הֵן עֲבֻרוֹת חֲמֻרוֹת: כְּרִיתוֹת וּמִיתוֹת בֵּית דִּין, וְלֹא תִשָּׂא עֲמָהֶן. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: כָּל שֶׁהוּא מִ"לֹא תִשָּׂא" וְלַמְּטָה - תְּשׁוּבָה מִכְפָּרֵת. וְכָל שֶׁהוּא מִ"לֹא תִשָּׂא" וְלַמְעֵלָה, וְלֹא תִשָּׂא עֲמָהֶן - תְּשׁוּבָה תּוֹלָה, וְיוֹם הַכְּפוּרִים מִכְפָּר.

ט. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אוֹמֵר, אַרְבַּעַת חֲלוּקֵי כִפָּרָה הֵן: עֲבֵר עַל מִצְוֹת עִשָּׂה וְעִשָּׂה תְּשׁוּבָה - אֵין זֶה מִמְקוֹמוֹ עַד שְׁמוֹחֲלִין לוֹ, שְׁנֶאֱמַר (יִרְמִיָּה ג, יד): "שׁוּבוּ בָנִים שׁוֹבְכִים אֲרָפֵא מִשׁוּבוֹתֵיכֶם"; עֲבֵר עַל מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, וְעִשָּׂה תְּשׁוּבָה - תְּשׁוּבָה תּוֹלָה יוֹם הַכְּפוּרִים מִכְפָּר, שְׁנֶאֱמַר (וַיִּקְרָא טז, ל): "כִּי בְיוֹם הַזֶּה יִכְפֹּר עֲלֵיכֶם" וְגו'. עֲבֵר עַל כְּרִיתוֹת וּמִיתוֹת בֵּית דִּין, מְזִיד וְעִשָּׂה תְּשׁוּבָה - תְּשׁוּבָה יוֹם הַכְּפוּרִים תּוֹלִין, וְיִסּוּרִין שְׁבִשְׁאָר יְמוֹת הַשָּׁנָה מִמְּרַקֵּין, שְׁנֶאֱמַר (תְּהִלִּים פט, לג): "וּפְקַדְתִּי בְּשִׁבְטֵי פִשְׁעִים" וְגו'. אֲבָל מִי שֶׁנִּתְחַלֵּל בּוֹ שֵׁם שְׁמִים מְזִיד, וְעִשָּׂה תְּשׁוּבָה - אֵין כֹּחַ בְּתְשׁוּבָה לְתַלּוֹת, וְלֹא בְיוֹם הַכְּפוּרִים לְכַפֵּר, אֲלֵא תְּשׁוּבָה יוֹם הַכְּפוּרִים

מסכת סכה פ"ק ראשון

א. סכה שהיא גבוהה למעלה מעשרים אמה – פסולה, ורבי יהודה מכשיר עד ארבעים וחמשים אמה. אמר רבי יהודה: מעשה בהילני המלכה בלוד, שהיתה סכתה גבוהה מעשרים אמה, והיו זקנים נכנסין ויוצאין בה, ולא אמרו לה דבר, אמרו לו: משם ראיה? אשה היתה ופטורה מן הסכה. אמר להם: והלא שבעה בנים היו לה! ועוד, כל מעשיה לא עשתה אלא על פי חכמים.

ב. סכה שחמתה מרבה מצלתה – פסולה, במה דברים אמורים? מלמעלה, אבל מן הצדדין, אפלו בלה מלאה חמה – כשרה. מפני שאמרו חמתה מחמת סכך, ולא מחמת דפנות. רבי יאשיה אומר: אף מחמת דפנות. סכך על גבי מטה, ועל גבי אילן שהן גבוהים עשרה טפחים, אם היתה צלתה מרבה מחמתה – כשרה. ואם לאו – פסולה. סכת רקב"ש: סכת ר'זעים, סכת ק'זעים, סכת ב'רגנין, סכת ש'ומרי פרות, סכה מכל מקום – כשרה, ובלבד שתהא מסוככת כהלכתה. סככה כהלכתה, ועטרה בקרמים וסדינין המצויירין, ותלה בה אגוזין, שקדין, אפרסקין ורמונים, פרכילי ענבים ועטרות של שבלין, יינות שמנים וסלתות – אסור להסתפק מהן עד מוצאי יום-טוב האחרון של חג, ואם התנה עליהן – הכל לפי תנאו.

ג. סככה בחבלים, ובפקיעי עמיר – כשרה, סככה בהוצני פשתן – כשרה. באניצי פשתן – פסולה. בקנים ובדוקרנים – כשרה, אף על פי שדבקן זה בזה – כשרה. סוכי תאנים ובהן תאנים, פרכילין ובהן ענבים, קשין ובהן שבליים, מכבדות ובהן תמרים, בלן: אם פסלת מרבה על האוכלין – כשרה ואם לאו – פסולה. אחרים אמרים: עד שיהיה קשין מרביץ על הידות ועל האוכלין. סככה בכלאי כלים – פסולה. רבי יוסי בן רבי יהודה מכשיר.

ד. סככה בנסרים של ארז, שאין בהם ארבעה – דברי הכל כשרה. יש בהן ארבעה

יג. מצות ודוי ערב יום הכפורים עם חשכה, אבל אמרו חכמים: מתודה אדם קדם שיאכל וישתה, שמא תטרף דעתו קדם אכילה ושתיה. ואף על פי שהתודה קדם שאכל ושתה – צריך שיתודה לאחר אכילה ושתיה, שמא ארע דבר קלקלה בסעודה. ואף על פי שהתודה לאחר שאכל ושתה – צריך שיתודה ערבית. ואף על פי שהתודה ערבית – צריך שיתודה שחרית, ואף על פי שהתודה שחרית – צריך שיתודה במוסף. ואף על פי שהתודה במוסף – צריך שיתודה במנחה. ואף על פי שהתודה במנחה – צריך שיתודה בנעילה. שמא יארע בו דבר קלקלה, כל היום בלוי.

יד. היכן הוא אומרו? בתפלה. והעובר לפני התבה – אומרה ברביעית. רבי מאיר אומר: מתפלל שבע וחותרם בודוי. וחכמים אמרים: מתפלל שבע. ואם רצה לחתם בודוי – חותם. וצריך לפרט את החטא; דברי רבי יהודה בן בתירה, שנאמר (שמות לב, לא): "אנא חטא העם הזה חטאה גדלה וגו'". רבי עקיבא אומר: אין צריך, אם כן, למה נאמר "ויעשו להם אלהי זהב"? אלא כך אמר המקום: מי גרם להם שיעשו להם? אלהי זהב! – אני הוא שהרביתי להם זהב.

טו. דברים שהתודה עליהן ביום הכפורים שעבר – אין צריך להתודות עליהן ביום הכפורים הבא, אלא אם כן עשה כנגדן, עבר עליהן – צריך שיתודה עליהן, לא עבר עליהן והתודה עליהן, על זה נאמר (משלי כו, יא): "פכלב שב על קאו" וגו'. רבי אליעזר בן יעקב אומר: הרי זה משבח, שנאמר (תהלים נא, ה): "כי פשעי אני אדע" וגו'. רבי אלעזר בן רבי שמעון אומר: חמר בשעיר שאין ביום הכפורים, וחמר ביום הכפורים שאין בשעיר, שיום הכפורים מכפר בלא שעיר, ושעיר אין מכפר אלא עד יום הכפורים. חמר בשעיר שהשעיר מכפר מיד, ויום הכפורים עם חשכה.

ו. העושה סכתו כמין צריך, או שסמכה אל הכתל, מודה רבי אליעזר, שאם הגביה מן הקרקע טפח, או שהפליגה מן הכתל טפח - שהיא כשרה.

ז. מחצלת של שיפה ושל גמי גדולה - מסככין בה. קטנה - אין מסככין בה. של קנים ושל חלף¹¹, גדולה - מסככין בה. ארכה - אין מסככין בה. רבי ישמעאל ברבי יוסי אמר משם אביו: אחד זו ואחד זו - מסככין בה, וכן היה רבי דוסא אומר כדבריו.

ח. סכף על גבי עגלה שהיא גבוהה עשרה או בראש הספינה, רבן גמליאל פוסל ורבי עקיבא מכשיר. מעשה ברבן גמליאל ורבי עקיבא שהיו באין בספינה, עמד רבי עקיבא ועשה סכה בראש הספינה, למחר נשבה הרוח ועקרתה, אמר לו רבן גמליאל: עקיבא! היכן סכתך? רבי יוסי ברבי יהודה אומר משום רבי יוסי: הישן תחת העגלה כישן תחת המטה.

ט. העמיד ארבע קורות וסכף על גביהן, רבי יעקב אומר: רואין אותן, כל שיחקקו ויחלקו, ויש בהן טפח לכאן, וטפח לכאן - נדון משום דיומד, שהיה רבי יהודה אומר: דיומדי סכה טפח. וחכמים אומרים: שתיים כהלכתן, שלישית אפלו טפח. רבי שמעון אומר: שלש כהלכתן, ורביעית אפלו טפח. רבי שמעון בן אלעזר אמר משום רבי מאיר: שתיים בידי אדם, ואחת באילן - כשרה, ועולין לה ביום-טוב.

מסכת סכה פ"ק שני

א. שלוחי מצוה - פטורין מן הסכה, אף על פי שאמרו: אין שבחו של אדם להניח את ביתו ברגל. מעשה ברבי אלעי, שהלך להקביל פני רבי אליעזר רבו בלוד, ברגל. אמר לו? מה זה אלעי? אינך משובתי רגל? שהיה רבי אליעזר אומר: משבח אני את

רבי מאיר פוסל, ורבי יהודה מכשיר. אמר רבי יהודה: מעשה בשעת הסכנה שהבאנו נסרים שהיה בהן ארבעה, וסככנו על גבי מרפסת, וישבנו תחתיהן, אמרו לו: משם ראיה? אין שעת הסכנה ראיה, אבל הכל מודים, שאם יש בנסר ארבעה טפחים, שיהא בינו לבין חברו כמלואו. תלה בה אגוזים, אפרסקאות, ורמונים, וגלוסקאות, פרכילי ענבים ועטרות של שבלים - כשרה. לא יאכל מהן אפלו ביום-טוב האחרון של חג, ואם התנה עליהן שיאכל מהן בחג - מתר.

ה. חצר גדולה שמקפת עמודין - הרי עמודין כדפנות. עושה אדם את חברו דפן כדי שיאכל וישתה ושיישן, ולא עוד, אלא שאדם זוקף את המטה ופורס עליה סדין, כדי שלא תכנס החמה, לא על האוכלים ולא על המת. מודים חכמים לרבי אליעזר, שאין עושין אהל ארעי בתחלה ביום-טוב, ואין צריך לומר בשבת, לא נחלקו אלא להוסיף, שרבי אליעזר אומר אין מוסיפין ביום-טוב, ואין צריך לומר בשבת. וחכמים אומרים: מוסיפין בשבת, ואין צריך לומר ביום-טוב. מעשה ברבי אליעזר ששבת בגליל העליון בסכה של יוחנן ברבי אלעי בקסרי, ואמרי לה בקיסרין, והגיעה חמה לסכה, אמר לו: מהו שאפרוס עליה סדין? אמר לו: אין לך כל שכט ושכט מישראל שלא העמיד ממנו שופט. הגיעה חמה לחצי הסכה, אמר לו: מהו שאפרוס עליה סדין? אמר לו: אין לך כל שכט ושכט מישראל שלא יצאו ממנו נביאים, שכט יהודה ובנימין העמידו מלכים, על פי נביאים. הגיעה חמה למגלותיו של רבי אליעזר, נטל יוחנן סדין ופרש עליה, הפשיל רבי אליעזר טליתו לאחוריו, ורד, לא מפני שהפליגו בדברים, אלא מפני שלא אמר דבר שלא שמע מפי רבו לעולם.

¹¹ מין ערבה שקולעים וסורגים מופנה מחצלאות.

העצלנים, שאין יוצאין מבתיהם ברגל, משום שגאמר (דברים טז, יד): "ושמחת בחגך".

ב. חולין ומשמייהן - פטורין מן הספה. ולא חולה מסכן, אלא אפלו חש בראשו, אפלו חש בעיניו. אמר רבי שמעון בן גמליאל: פעם חשתי בעיני בקיסרין, והתיר לי רבי יוסי ברבי לישן, אני ומשמשי, חוץ לספה. אמר רבי: כשהיינו באין אני ורבי אלעזר בן רבי צדוק אצל רבי יוחנן בן נורי לבית שערים, והיינו אוכלים תאנים וענבים חוץ לספה. וכן היה רבי אומר: כל ספה שאין בה ארבע אמות על ארבע אמות - פסולה. וחכמים אומרים: אין מחזקת אלא ראשו ורבו בלבד - כשרה. מעשה באנשי ירושלים שהיו משלשלין מטותיהן בחלונות שגבוהין עשרה, ומסככין על גביהם וישנים תחתיהן, פסל היוצא חוץ לספה - גדון כספה.

ג. שומרי העיר ביום - פטורים מן הספה ביום, ותיבין בלילה. שומרי העיר בלילה - פטורין מן הספה בלילה, ותיבין ביום. שומרי העיר בין ביום בין בלילה - פטורין מן הספה בין ביום בין בלילה. הולכי דרכים - פטורין ביום ותיבין בלילה. שומרי גנות ופרדסין - פטורים בין ביום ובין בלילה. אוכלין אכילת עראי חוץ לספה, ואין ישנים שינת עראי חוץ לספה. אמר רבי: כשהיינו באין, אני ורבי אלעזר ברבי צדוק, אצל רבי יוחנן לבית שערים, והיינו אוכלים תאנים וענבים חוץ לספה, וכן היה רבי אומר: כל ספה שאין בה ארבע אמות על ארבע אמות - פסולה. וחכמים אומרים: אין מחזקת אלא ראשו ורבו בלבד - כשרה. מעשה באנשי ירושלים שהיו משלשלין מטותיהן בחלונות שגבוהין עשרה, ומסככין על גביהם, וישנים תחתיהם.

ד. אמר רבי אלעזר ברבי צדוק: כשהייתי למד תורה אצל רבי יוחנן בן החורני, ראיתי, שהיה אוכל פת חרבה במלח בשני בצרת, באתי והודעתי את אבא, אמר לי: לך

ואמר לו, חבית נקובה היתה אלא שסתמוה שמרים, ואף על פי שתלמיד שמאי היה - כל מעשיו לא עשה אלא כדברי בית הלל, לעולם הלכה כבית הלל, והרוצה לעשות כדברי בית שמאי - עושה, מקולי בית שמאי ומקולי בית הלל - רשע. מחומרי בית שמאי ומחומרי בית הלל - עליו הכתוב אומר (קהלת ב, יד): "הכסיל בחושף הולך", אלא כדברי בית שמאי, כקוליהן וכחומריהן, או כדברי בית הלל כקוליהן וכחומריהן.

ה. היה אוכל בספה וירדו עליו גשמים, והלך לו, אף על פי שפסקו הגשמים - אין מחיבין אותו לחזור עד שיגמר סעדו. היה ישן בספה וירדו עליו גשמים, והלך לו - אין מחיבין אותו לחזור עד שיאור.

ו. מפני ארבעה דברים מאורות לוקין: מפני כותבי פלסתר, ומעידים עדות שקר, ומפני מגדלי בהמה דקה בארץ ישראל, ומפני קוצצי אילנות טובות. ומפני ארבעה דברים נכסי בעלי בתים ישראל נמסרין למלכות: מפני כובשי שטרות פרועין, ומפני מלוי ברבית, ומפני שפוסקין צדקה ברבים ואין נותנין, ומפני שפסק למחות ואין ממחין.

ז. בזמן שהמאורות לוקין - סימן רע לעולם. משל למלך בשר ודם שבנה פלטרין ושכללם, והתקין סעודה לעבדיו, והניח פנס לפניהם. כעס עליהן, ואמר לעבדו: טול הנר מפניהן, ונמצאו גלן יושבין בחשכה. היה רבי מאיר אומר: בזמן שהמאורות לוקין - סימן רע לשונאיהם של ישראל, מפני שמלמדין במכות. משל לסופר שנקנס לבית הספר, ואמר: הביאו לי רצועה! מי הוא דואג? מי שלמוד להיות לוקה. בזמן שהחמה לוקה - סימן רע לעכו"ם, לבנה לוקה - סימן רע לשונאיהם של ישראל, שהעכו"ם מונין לחמה וישראל מונין ללבנה. בזמן שלוקה במזרח - סימן רע ליושבי מזרח. במערב - סימן רע ליושבי מערב. באמצע רקיע - סימן רע לכל העולם כולו, בזמן שנהפכו זיוה כמין דם - פרענות

אומר: אפלו בחוט במשיחה. אמר רבי מאיר: מעשה ביקירי ירושלים, שהיו אוגדין את לולביהן בגימוניות של זהב. אומר לו: הם במינו היו אוגדין אותו במינו, מלמטה.

יב. אמר רבי אליעזר בן רבי צדוק: כף היד מנהגן של אנשי ירושלים - אדם יוצא מביתו ולולבו בידו, קורא קריאת שמע ומתפלל ולולבו בידו, קורא בתורה ונושא את כפיו, מניחו על גבי קרקע. הולך לבקר חולים ולנחם אבלים - לולבו בידו. נכנס לבית המדרש - משגר לולב ביד בנו, וכיד עבדו, וכיד שלוחו.

יג. אין אדם יוצא ידי חובתו ביום הראשון של חג לולבו של חברו אלא אם כן נתנו לו במתנה. ומעשה ברבן גמליאל, ורבי יהושע, ורבי אלעזר בן עזריה, ורבי עקיבא, שהיו באין בספינה, ולא היה לולב אלא לרבן גמליאל בלבד, שלקחו באלף זוו. נטלו רבן גמליאל ויצא בו, ונתנו לרבי יהושע במתנה. נטלו רבי יהודה ויצא בו, ונתנו לרבי אלעזר בן עזריה במתנה. נטלו רבי אלעזר בן עזריה ויצא בו, ונתנו לרבי עקיבא ויצא בו, והחזירו לרבן גמליאל.

של חרב בא לעולם! לשק - חצי רעב באין לעולם. לזו ולזו - חצי חרב וחצי רעב באין לעולם. בכניסתן - פרענות שוהה לבוא בעולם, ביציאתן - פרענות, ויש אומרים: חלופה הדברים, ואין לה כל אמה ואמה שלוקה שאין אלה שלה לוקה, שנאמר (שמות יב, יב): "ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים" וגו'; בזמן שישראל עסוקין בתורה - אין דואגין מכל, שנאמר (ירמיה י, ב): "כה אמר ה' אל דרך הגוים אל תלמדו" וגו'.

ח. לולב כפוף, פוּנץ, סדוק, עקם, דומה למגל - פסול. חרות - פסול. דומה לחרות - כשר. ערבי נחל, אין לי אלא ערבי נחל, של בעל ושל הרים מנין? תלמוד לומר: "ערבי נחל" מכל מקום, אם כן למה נאמר (ויקרא כג, מ): "ערבי נחל"? פרט לצפצפה.

ט. איזהו ערבה ואיזהו צפצפה? ערבה - קנה שלה אדם, ועלה שלה משוף, ופיה חלק. צפצפה - קנה שלה לכן, ועלה שלה עגול, ופיה דומה למגל, הדס וערבה שנקטמו ראשן, ועלתה בהן תמרות, העולות מתוכן - כשרות, שעור הדס וערבה שלשה טפחים, ולולב ארבעה טפחים. רבי טרפון אומר: באמה של חמשה טפחים.

י. ארבעה מינין הללו, כשם שאין פוחתין מהם, כך אין מוסיפין עליהם, לא מצא אתרוג - לא יביא, לא פריש ולא רמון, ולא דבר אחר. היו כמושין - כשרין. יבשין - פסולין. רבי יהודה אומר: אף אם היו יבשין - כשרין. אמר רבי יהודה: מעשה באנשי כרכין שהיו מורישין לולביהן לבני בניהן בשעת הדחק. אמרו לו: משם ראיה? אין שעת הדחק ראיה.

יא. לולב, בין אגוד בין שאינו אגוד - כשר. רבי יהודה אומר: אגוד - כשר, ושאינו אגוד - פסול. לא יאגדנו ביום טוב, אבל נוטל הימנו שרביט ואוגדו. אין אוגדין את הלולב אלא במינו; דברי רבי יהודה. רבי מאיר

בעזהש"ת

קרן הדפסה לאדענט איין איין צו ווערן א ברסלב פריים מעמבער!

אויפן פארלאנג פונעם ציבור אנשי שלומינו,
האט קרן הדפסה איינגעפדעמט א נייע פריים מעמבערשיפ פראגראם,
וואס וועט צושטעלן א געוואלד מיט נוצבארע בענעפיטן:

ועל כולם:

PRIME HOME DELIVERY SERVICE

פריים דעליווערי

סערוויס:

באקומט אלעס "צום טיר"
מיט פערזעליכע סערוויס
אויף א גאלדענעם טאץ -
דאס שנעלסטע וואס מעגליך.

עקסטערע באנוס:

אנלימיטעד 10%
דיסקאונט אין ברסלב
סענטער אנליין
געשעפט

אריינגערעכענט הונדערטע
ספרים, קונטרסים, אויף
אידיש, ענגליש און לשון
הקודש, סידיס צו הערן און
צו זען, און נאך אסאך.

צום ערשט:

באקומט "אלע"
וועכענטליכע אידישע
גליונות און קונטרסים
פון היכל הקודש

אריינגערעכענט די וואס מען
אפערט נישט דערפאר קיין
סובסקריבשאנס, אזוי אויך די
וואס וועלן ארויסקומען
בעז"ה אין די צוקונפט.

די פרייז צו ווערן א פריים מעמבער איז \$24.99 א וואך

רופט שוין 718-387-2691 עקסטענשאן 3

בשורה טובה ומשמחת!

שוין יעצט
דא צו באקומען
אפגעשיקט יעדע וואך

צו אייער טיר

אויף די פאסט

די שטארק אויפגעכאפטע
וועכנטליכע קונטרסים

עצתו אמונה

הערליכע בריוו, שאלות

ותשובות אין אלע אקטועלע

נושאים אין טאג טעגליכן לעבן.

געשריבן דורכן ראש ישיבה
הרה"ג ר'

יואל רוטה

שליט"א

רופט אדער טעקסט

718•387•2691

קח
הכל
הקודש

אדער שיקט א אימעיל צו subscribe@kerenhadfusa.org

<p>12</p>	<p>ראשון Sunday</p>	<p>ו 6</p>	<p>עלות השחר _____ 6:35 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:06 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:21 שקיעה _____ 7:09 בבלי: ביצה יב • ירושלמי: נזיר יט • תוספתא: שקלים ג בן: נחמיה טו • רמב"ם: שמיטה ויובל ג</p>
<p>13</p>	<p>שני Monday</p>	<p>ז 7</p>	<p>עלות השחר _____ 6:36 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:07 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:21 שקיעה _____ 7:07 בבלי: ביצה יג • ירושלמי: נזיר כ • תוספתא: יומא א בן: נחמיה יא • יב • רמב"ם: שמיטה ויובל ד</p>
<p>14</p>	<p>שלישי Tuesday</p>	<p>ח 8</p>	<p>עלות השחר _____ 6:36 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:07 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:22 שקיעה _____ 7:06 בבלי: ביצה יד • ירושלמי: נזיר כא • תוספתא: יומא ב בן: נחמיה יג - דברי הימים א א • רמב"ם: שמיטה ויובל ה</p>
<p>15</p>	<p>רביעי Wednesday</p>	<p>ט 9</p>	<p>ערב יום כפור Yom Kippur Eve</p> <p>עלות השחר _____ 6:37 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:07 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:22 שקיעה _____ 7:04 בבלי: ביצה טו • ירושלמי: נזיר כב • תוספתא: יומא ג בן: דברי הימים א ב-ג • רמב"ם: שמיטה ויובל ו</p>
<p>16</p>	<p>חמישי Thursday</p>	<p>י 10</p>	<p>יום כפור, יזכור Yom Kippur / Yizkor</p> <p>עלות השחר _____ 6:38 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:08 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:22 שקיעה _____ 7:02 בבלי: ביצה סד • ירושלמי: - • תוספתא: יומא ד בן: דברי הימים א ד-ה • רמב"ם: שמיטה ויובל ז</p>
<p>17</p>	<p>ששי Friday</p>	<p>יא 11</p>	<p>עלות השחר _____ 6:39 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:08 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:22 שקיעה _____ 7:01 בבלי: ביצה יז • ירושלמי: נזיר כג • תוספתא: סכה א בן: דברי הימים א ו-ז • רמב"ם: שמיטה ויובל ח</p>
<p>18</p>	<p>שב"ק Shabbos</p>	<p>יב 12</p>	<p>האזינו</p> <p>עלות השחר _____ 6:40 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:08 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:22 שקיעה _____ 6:59 בבלי: ביצה יח • ירושלמי: נזיר כד • תוספתא: סכה ב בן: דברי הימים א ח-ט • רמב"ם: שמיטה ויובל ט</p>

וְזָעַר עִם טוֹט אֵן עֲבִירָה אֹן עַר הָאֵט תְּרַטָּה אוֹיֵף דָּעַם, אִיז מְעַן אִים מִזְחֵל אוֹיֵף אֶלַע זַיִנְעָ עֲבִירוֹת.

(כפר המדות אות תשובה הק"א, סיפן כ"ו)